БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 127 (6562)
июниин 28
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунизм байгуулагша залуу үетэнийе эрдэм номдо hургагша, эрэлхэг зоригтойгоор хүмүүжүүлэгшэ советскэ багшанарта—манай халуун баяр!

РЕСПУБЛИКЫН БАГШАНАРАЙ СЪЕЗД

Партиин XIX съезд манай орондо коммунизм байгуулха тухай асари ехэ зорилгонуудые хараалха зуураа, арадай гэгээрэлэй хэрэгые улам саашадань hайжаруулха талаар тодорхой шиидхэбэри гаргаhан байна. Тэрэнэй баталан абаhан СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа директивэнүүд дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: **«Республиканuudай столицануудта, республиканска мэдэлтэй городуудта, областной, хизаарнуудай ба промышленна томо центрнүүдтэ долоон жэлэй hуралсалhаа бүгэдэниитын дунда (арбан жэлэй) hуралсалда оролгые табанжэлэй эсэс хүрэтэр дүүргэхэ. Удаадахи табанжэл соо бусад городууд ба хүдөө нютагуудта бүгэдэниитын дунда (арбан жэлэй) hуралсал бүрин бэелүүлхын тула шухала услови бэлэдхэхэ».**

Мүнөөдэр Улан-Удэ городто нээгдэхээ байгаа багшанарай съезд дээрэ партиин табиhан энэ ехэ программые дүүргэхэ талаар республикын hургуулинуудай гол зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэнь.

Партиин түүхэтэ съездын шиидхэhэнэй ёhoop табадахи табанжэлэй эсэстэ Эхэ ороноймнай бусад городуудтал адляар манай республикын столицадашье бүгэдэниитын дунда hуралсал бэелүүлэгдэхэ байна. Хэрбээ эндэ ахалагша классуудтаа мянгаhaa бага үлүү hурагшадтай 9 дунда hургуулинууд 1950 ондо хүдэлмэрилhэн байгаа haa, табанжэлэй эсэстэ тус классуудтаа таба мянга хахадhaa үлүүтэй hурагшадтай 18 дунда hургуулинууд хүдэлмэрилхэ юм. Тиин республикымнай бүхы дунда hургуулинуудай ахалагша классуудта hурагшадай тоо 6 дахин олошорхо байна. Эгээл иимэhээ hургуулинуудай, арадай гэгээрэлэй органуудай *хүтэлбэрилэгшэдэй шухала зорилго* юуб гэхэдэ, республикын бүхы городууд ба хүдөө нютагуудта бүгэдэниитын уялгата hуралсалые саашадаа хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ, тэндэ hуралсагшадай ямаршье haaталгүйгөөр hургууляа үргэлжэлүүлхэ ябадал туйлаха хэрэг болоно. Гэбэшье, мүнөө үеын байдалаар абажа харахада, hураха наhанай зарим үхибүүд Баунтын, Заиграйн, Ториин ба бусад олон аймагуудта ямаршьеб шалтагаанаар hургуулида абтаагүй гү, али hуралсалаа хаяhан байха юм.

Энэ дутууе саашадаа заһлуулхын тулада аймгор ОНО-е даагшанар бүхы хэмжээнүүдые абаха, илангаяа hургуулинуудай дэргэдэхи интернадуудые үргэдхэхэ ба hайжаруулха уялгатай.

Манай hургуулинууд политехническэ hуралсалые бэелүүлхэ талаар мүнөө жэлдэ түрүүшын алхамуудые хэhэн байна. Энэ талаар элдэб практическа хэмжээнүүд хараалагдажа, физикэ, хими, биологи, географи болон бусад предмедүүдэй заалгые hайжаруулха тухай, тус наукануудай hургаалнуудые промышленность, хүдөө ажахыда хайшан гэжэ хэрэглэдэг байhан тухай hурагшадта ойлгуулха талаар зарим тэды юумэ хэгдээ. Энээнэй тулада hурагшадаар олон тоото лабораторно хүдэлмэринүүд хэгдэhэн, завод, фабрика, электростанци, МТС, колхозуудаар үйлэдбэриин экскурсинууд үнгэргэгдэhэн, hургуулинууд шадарай hуралсалайтуршалгын участогууд hайжаруулагдаhан байна.

Политехнизациин асуудалые амжалтатайгаар шиидхэхэ талаар республикын түрүү hургуулинууд, эрхим багшанар элдэб зохёохы, үүсхэл оролдолго гаргадаг байха юм. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай Уринска дунда hургуулиин hурагшад РСФСР-эй габьята багша нүхэр Т. М. Малико гэгшын хүтэлбэри доро hургуули шадарайнгаа hуралсалай-туршалгын участогые жэшээтэ hайн болгожо шадаа.

Тус hургуулиин плодово-ягодна питомнигто арбуза, яблока, малина, лимон, виноград ургуулагдана, хоёр жэлэй турша дотор hурагшад долоо мянгаhaa үлүү саженецуудые ургуулаа, тэрээнhээ гадна, эндэ зүгы үсхэдэг болонхой. Үнэгэтэйн дунда, Брянска долоон жэлэй hургуулинуудта мүн иимэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Гэбэшье, республикын зарим hургуулинуудта биологи, хими, физикэ гэхэ мэтын предмедүүд бодото ажабайдалтай холбоогүйгөөр, гансал номоороо заагдадаг байhан зандаа. Тэрээнhээ байтагай, Хэжэнгын, Тарбагатайн дунда hургуулинуудта hуралсалай-туршалгын участогууд, биологиин кабинедүүд хүсэд бии болгогдоогүй, юннатска кружогууд муугаар хүдэлмэрилдэг байха юм.

Ерэхэ hуралсалай жэлдэ эдэ алдуу дутуунууд эрид шууд усадхагдаха ёhотой. Манай hургуулинуудта политехническэ hуралсалые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ арадай гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй түрүүшын ээлжээнэй зорилго мүн.

1952—1953 онуудай hуралсалай жэлэй даб дээрэхи дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, Яруунын, Курумканай, Иволгын болон бусад зарим аймагуудай hургуулинуудта hурагшадай успеваемость урда жэлэйхидэ орходоо зарим тэды дээшэлээ. Гэбэшье, бүхы республика дээрээ абажа харабал, hурагшадай успеваемость нёдондонойхиhоо 2 процентээр доошоо ороhон байха юм. Илангаяаород хэлэ, тоо бодолго ба түрэлхи хэлээр олохон hургуулинуудай үхибүүд ядалдана. Энэ дутууе саашадаа усадхахын тулада республикын багшанар, илангаяаород ба бурят-монгол хэлэ заадаг багшанар нүхэр Сталинай «Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэhэн сэсэн мэргэн зохёолые гүнзэгыгөөр шудалха, тэрэнэй үндэhөөр өөhэдынгөө бүхы хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха, үдэрhөө үдэртэ мэргэжэлээ, марксистско-ленинскэ hуралсалаа дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

hуралсалай шанарые эрид шууд hайжаруулхын тула hургуулида ябуулагдадаг бүхы хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие удха түгэс, hонирхолтой болгохо, hурагшадай журам шангадхаха гээшэ сэгнэшэгүй ехэ удхашанартай. Тиимэhээ hургуулинуудай, арадай гэгээрэлэй органуудай хүтэлбэрилэгшэд пионерскэ, комсомольско организацинуудай ажал-ябуулгада, классhaa ба hургуулиhaa гадуур хэгдэдэг бүхы хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ бодото анхарал хандуулха ёhотой.

Багша хадаа hургуулиин бүхы хүдэлмэридэ шиидхэхы hуури эзэлнэ. Тэрэнэй политическэ ба научно-теоретическэ бэлэдхэлhээ, педагогическа мэргэжэлhээ hуралсалай шанар ехэнхидээ дулдыдадаг байна. Эгээл тиимэhээ нютагуудай партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско органуудай зорилго хадаа hургуулинуудай хүдэлмэридэ, багшанарай политическэ ба юрэнхы hуралсалда, тэдэнэй байра байдалай условинуудые hайжаруулха хэрэгтэ үдэр бүриин анхарал табиха ябадал болоно.

Мүнөөдэр нээгдэхээ байгаа багшанарай съездэ хабаадалсагшад арадай гэгээрэлэй органуудай, hургуулинуудай, багшанарай хүдэлмэридэ тохёолдоhон дутуу дундануудые нюур сахингүйгөөр, хурсаар шүүмжэлэн элирхэйлжэ, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэриие саашадаа hайжаруулха хэрэгтэ туhалха байhаниинь найдамтай.

Коммунизм байгуулгын агуу ехэ хэрэгтэ манай оруулалта

ФРУНЗЕ, июниин 25. (ТАСС). Микоянай нэрэмжэтэ фабрикын оёдолой ехэ цех соо болоhон, шэнэ урьhаламжа гаргалгада зорюулагдаhан митингдэ эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, технигүүд, инженернүүд албахаагшад сугларaa. Оёдолшо Кожекулова иигэжэ хэлэбэ:

—Шэнэ урьhаламжа гаргалгые бидэнэр hайшаанабди. Тэрэ хадаа табадахи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэмнай туhалха байна. Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство арадай ургажа байгаа эрилтые хангаха тухайда эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргана. Манай орондо олониитэдэ хэрэглэгдэхэ товарнуудые үйлэдбэрилгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Энэнь манай предприятиин жэшээ дээрэшье харагдана. Фабрика дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ трикотажна зүйлнүүдые гаргалга гурба дахин шахуу ехэ болгоо. Гар хүдэлмэриие бухыдэнь шахуу машинаар хэдэг болоо.

Фрунзенска гуталай № 1 фабрикада суглаан ехэ дэбжэлтэтэйгээр болож үнгэрөө.

Үбhэ хуряалгада бэлэдхэлые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ

Үбhэ хуряалгада эрхимээр бэлэдхэхэ

Кяхтын аймагай колхозууд болон МТС-үүд үбhэ хуряалгада ба силос даралгада бэлэдхэжэ эхилээгүй байhаар. Аймагай олонхи колхозуудай кузницанууд хаалтатай байна. Жэшээнь, Ехэ-Нугын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе. Тус колхоз үбhэ хуряалгынгаа нилээд ехэ хубииень өөрынгөө хүсөөр үнгэргэхэ юм. Теэд, энэ хүдэлмэридэ бэлэдхэлэй ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Мүнөө хүрэтэр тус колхоз кузницашьегүй, түмэршэ дархашуулшьегүй байhaар. Хүдөө ажахынь машинанууд таража, жэбэржэ хэбтэнэ. Мүн иимэрхүү дутагдалнууд «Красное знамя», «Большевик» колхозуудта үзэгдэнэ. «Большевик» колхозой хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Мункуев, Гумпылов гэгшэд энэ жэлдэ үбhэ хуряалгые үнгэргэхэгүй гэhэндэл нюдэ балай, шэхэ дүлии hуунад. Али эдэ нүхэд МТС-эй тракторна сенокосилкануудта найдашоод, hанаа амархан hyyжа байна гү, ойлгогдоногүй. Мэнэ hая болотор энэ колхоз үбhэ хуряалгадаа бэлэдхэжэ эхилээдүй байгаа.

Эгээ мүнөө гансашье сенокосилкануудые заhабарилха бэшэ, харин аса, тармуурнуудые хэжэ эхилхэ саг ерээ. Теэд мүнөө дээрээ Кяхтада энэ талаар мүртэй юумэ хэгдэнэгүй. Юуб гэхэдэ, «саг эртэ, урьдихэбди» гэhэн үгэнүүдые колхозуудай правленинүүдтэшье, хүдөө ажахын таhагай кабинедүүдээршье дуулахаар байдаг.

Аймагай колхозуудай сабшалангай ехэхэн хубинь МТС-эй механизмуудай хүсөөр хуряагдаха юм. Теэд, үбhэ хуряалгада Погранична ба Кяхтын МТС-үүд ёhотойгоор бэлэдхэжэ эхилээдүй байна. Жэшээнь, Погранична МТС-тэ 29 прицепной тракторна сенокосилканууд бии. Теэд, тэдэнэй миил 18-ниинь заhабарилаглаhан байха юм. Тиихэдэ энэ МТС тэ «КС—10» гэжэ маркын самоходно сенокосилканууд огто заhабарилагдажа эхилээгүй байhaар.

Гадна, эгээ мүнөө малда набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ тон таатай үе болобо. Теэд, энэ үнэтэ саг Кяхтын колхозуудта миил үнгэржэ байна. Аймагай зарим колхозуудта энэ хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй.

Б. Дымбрылов.

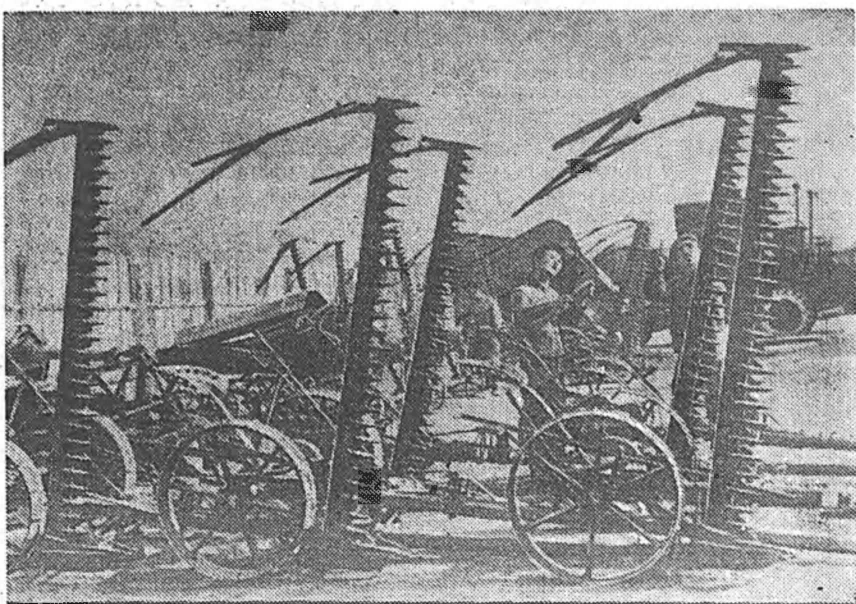

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кяхтын аймагай Погранична МТС-эй hаяхан абаhан тракторна шэнэ сенокосилканууд.

М. Баировай фото.

Худал шалтаг бариhaap...

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай бүхы колхозуудай дундаhaa ганцхан Ноёхоной сомоной Маленковой, Зүй-Сүтэйн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд набшаhата тэжээл бэлэдхэлгые муу бэшээр эмхидхээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Маленковой нэрэмжэтэ колхоз энэ хүдэлмэридэ 27 хүниие гаргажа, июниин 20 болотор 380 центнер набша мүшэр бэлэдхүүлhэн байха юм. Үдэр үнгэрхэ бүри энэ колхоз набшаhата тэжээл бэлэдхэлгын темпые хурдадхана. Тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 180 центнер набшаhата тэжээл бэлэдхээ. Хамта дээрээ аймаг соо 612 центнер набша мүшэр бэлэдхэгдэhэн байна.

Гэбэшье, Загастайн сомоной Сталинай, Шанаагай сомоной Калининай, Үбэр-Зөөхэйн сомоной Кагановичын, Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта набшаhата тэжээл бэлэдхэгдэжэ үшөө эхилээдүй байhaар. Эдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Сонголов, Гармаев, Дансарунов, Ванкеев, Балданов гэгшэд набшаhата тэжээл бэлэдхэлгые тоодоггүй байhанаа далдалхын тула «энэ хүдэлмэридэ табиха хүн үгы» гэhэн хооhон шалтаг урдаа баридаг зантай.

Тиихэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд үбhэ хуряалгын хүдэлмэридэ хүсэд бэлэдхэжэ эхилээдүй гэхэдэ болохо. «Коммунизм» колхоз хэтэрхэдээ үбhэ хуряалгын машинануудай запасной частьнуудыешье худалдажа абаагүй байха юм.

Т. Селенгуев.

Воскресник болобо

Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозой тариаанажалай № 2 бригадынхид ниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула үнэн зүрхэнhөө эрмэлзэнэ.

hаяхан тус бригадынхид воскресник эмхидхэжэ, ехэхэн набшаhата тэжээл бэлдэhэн байна. Воскреснигтэ хабаадалсаhан 48 хүн барандаа эмхитэй hайнаар хүдэлмэрилөө.

А. Цыбикмитов.

Тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын түлөө

Жэл ерэхэ бүри малаймнай тоо толгой олошорно. Энээниие хараадаа абажа, сабшалангай газар үтэгжүүлхэ талаар манай колхоз мүнөө жэл нилээд ехэ хүдэлмэри хэhэн байна. Сабшалангаймнай талмай ойроо 800 тухай га юм.

Мүнөө жэлдэ урда жэлэйнгээ алдуу дутуунуудые дахин дабтахагүйн түлөө тэжээл бэлэдхэлэй тусгаар бригада эмхидхэгдэжэ, сабшалан дээрэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Колхозой правлени тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадираар намайе томилhон байгаа. Бригадамнай 12 хүнhөө бүридэнэ.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригадын хүсөөр сабшалангай газар hайжаруулха талаар горьтойхон хүдэлмэри хараалагдаа hэн. Манай бригадада 200 гектар газар даалгагдажа үгтэhэн юм. Энэ участогhaa дунда жэшээгээр га бүриин 25 центнер, тиихэдэ бүхы участогhaa га бүриин 15 центнер үбhэ хуряаха гэhэн социалистическэ уялга абаhан байгаабди.

Абаhан уялгаяа дүүргэхын түлөө бүхы арга боломжоёо элсүүлэн ажаллажа, сабшалангай газар дээрэ 12462 ашаа наг шэбхэ гаргаhан, 200 га газар уhалhан, 139 га газарта үтэг хэhэн, 410 га газар буртаг шулуунhaань сэбэрлэhэн, 28 га газарай hөөг бурraahа сэбэрлэhэн, 8000 метр утатай хуушан канава заhабарилhан, 300 метр утатай шэнэ канава малтаhан байнабди. Мүнөө 200 гектар сабшалангай газар гурбадахяа уhалагдажа байна. Энэ хадаа урдань ехэ үбhэ хуряагдадаг голой баруун ба зүүн эрье шадарай сабшалангууд болоно.

Сабшалангай газар уhалалгада Дугар Цыденов, Дулма Цыбенова, Гомбо Цыренов гэгшэд, тиихэдэ наг шэбхэ гаргалгада Бадма Аюрова, Содном Гурожапов болон бусад жэшээтэ hайнаар ажаллана.

Манай колхоз үбhэ хуряалгын кампаниие саг соонь, эрхим бэлэдхэлтэйгээр эхилхын түлөө мүнөө машина зэмсэгүүдээ түргэнөөр заhабарилжа байна. Тиихэдэ Закаменай МТС договорой ёhoop 600 гектар үбhэ сабшаха юм.

Доржо Шагдаржапов,
Закаменай аймагай Үлэгшэнэй сомоной «1-ое Мая» колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир.

Хүдөө ажахын Культурын байшан

hүүлэй хэдэн жэл соо Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хүдөө ажахын Культурын өөhэдын байшан бии болгохо гэжэ хүсэдэг байгаа. Тиин урзанда колхозой правлени тосхон соогоо эгээн hайн гэрые энэ байшанда үгэhэн, лабораторно түхеэрэлтэнүүд, техническэ болон hуралсалай шэгнүүрнүүд, лабораторно амhартанууд, лупанууд (томо болгодог шэл) ба термометрнүүдые худалдан абажа үгэhэн байна.

Тиигээд полеводуудай нэгэ жэлэй тусхай hургуули дүүргэhэн дүршэлтэй колхозница Полина Ефимовна Чистяковае энэ байшангые эрхилэгшээр томилхо гэжэ колхозой хамтын суглаан нэгэн дуугаар шиидхэhэн байгаа. Гадна, байшангай совет байгуулагдаа hэн. Энэ соведтэ эрхилэгшэhээ гадна колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кушнарев, партийна ба комсомольско организацинуудай секретарьнууд Кузнецов, Шангина гэгшэд, агрономууд, тариаанажалай ба малажалай түрүүшүүл оролсоhон байна. Энэ жэлэй апрелиин эхеэр тус совет дээрэ наукын туйлалтанууд болон түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ тухай, туршалгын ба лабораторно шэнжэлэлгэнүүд тухай, хүдэлмэрилжэ байhан агрозоотехническэ курсануудай hуралсалда колхознигуудые олоор хабаадуулха тухай асуудалнуудые хараалhан хүдэлмэриин түсэб зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаhан байгаа. Мүнөө тэрэ түсэб соо хараалагдаhан хэмжээ-ябуулганууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна.

Туршагдажа байгаа шэнэ арга методуудэй алинайнь hайн байhые саг үргэлжэ элирүүлжэ байха гэжэ тус байшангай совет дээрэ шиидхэгдэhэн байгаа. Тэрэнэй тулада шалгалта хэжэ байха туршалгын ехэхэн участогууд полинууд дээрэ таhалагдажа, хэды шэнээн талмайтай байhыень, туршалга хэгдэжэ эхилhэн сагыень бэшэhэн столбнууд хадхагдаа. Энэ участогуудай ургаса амяарлагдажа хуряагдаха юм. Тиин тус колхоздо ехэхэн талмайнууд дээрэ туршалга, шэнжэлгэ хэгдэжэ захалба.

Мүн хүдөө ажахын Культурын байшанда тусгаар таhалагдажа үгтэhэн багахан участогууд дээрэ хэдэн янзын культуранууд таригдаад, туршалга ба шэнжэлэлгэ хэгдэжэ байдаг. Эндэ шэниисын лютесценс—4, лютесценс—5, лютесценс — М 756, леда—А77, леда — 47 гэжэ сортнууд, олон залаата шэниисэ, онохойско гибриднэ хара тариан гэхэ мэтын культуранууд таригдаад, туршагдажа, шэнжэлэгдэжэ ба ехээр тарихын тулада өөрын үрhэн суглуулагдажа байдаг. Үнгэрhэн жэлдэ нүхэр Копылова 20 квадратна метр талмай дээрэ олон залаата шэниисэ тариад, муу бэшэ ургаса хуряагаа hэн. Энэ жэлдэ гол түлэб нёдондо хуряаhан үрhөөр, 0,04 гектар газарта олон залаата шэниисэ таригдаа. Гадна, эндэ лютесценс—Л234, лютесценс—М756 гэжэ шэниисын шухаг сортнууд таригдаад, туршагдажа, үрhэ хүрэнгэ суглуулагдажа байдаг.

Гадна, эндэ гурбан жэлэй агрозоотехническэ курса занятинуудаа нэгэтэшье таhалдуулангүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Эдэ курсые агроном Копылова хүтэлбэрилдэг. hурагшад гараhан материалаа гүнзэгыгөөр ойлгоhоноо hаяхан болож үнгэрhэн экзаменууд дээрээ харуулаа. Олохон hурагшад гансал «5» ба «4» гэhэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр удаадахи курсада оруулагдаhан байна. Колхоз дээрэ эмхидхэгдэhэн агрозоотехническэ курсын аша туhа нёдондоной үзэгдэжэ захалаа. Колхозой үйлэдбэридэ наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлгэ тариаанажал ба малажал эрхилэлгын культурые дээшэлүүлнэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид хүдөө ажахын Культурын байшангай шухала удхашанарые тон зүбөөр сэгнэhэн байна. Энэ байшан мүнөө колхозой үйлэдбэриин лаборатори, тариаанажалай, малажалай мастернуудые олоор бэлэдхэлгын ба хүдөө ажахын пропагандын центр болоо. Гадна, тус байшан колхозой үйлэдбэриин бүхы процессүүдые наринаар шэнжэлжэ байдаг юм. Үрhэ хүрэнгэ тараалгын, мүн үтэгжүүлгэ хэлгын шанар, гүрэндэ тушаагдажа байгаа хүдөө ажахын продуктнуудай шанар хододоо шалгагдажа, дутагдалнуудынь зайсуулагдажа байдаг. Тиихэдэ тус байшан колхозой эдлүүриин газарай агротехникэ болон үтэгжүүлгын системэ харуулhан карта зохёожо байна.

Хүдөө ажахын Культурын тус байшан өөрынгөө хүдэлмэриие гол түлэб иимэ хоёр шэглэлтэйгээр ябуулна. Нэгэдэхеэр, колхозой бүхы үйлэдбэри дээрэ үргэн масштабтайгаар туршалга хэнэ. Энэ туршалга хадаа наукын заабаринуудые наринаар сахибал ороohо тариаанай үндэр ургаса ургуулжа, малажалhaa ашаг шэмэ ехээр абажа болохо гэжэ үргэн олон колхознигуудта эли тодоор харуулна. Эндэ багахан участогууд дээрэ туршалга хэлгэ мүн лэ ехэхэн удхашанартай. Энэ аргаар шэнэ сортнууд туршагдажа, үнэтэ культурануудай үрhэ хүрэнгэ суглуулагдана, колхозой полинууд дээрэ нэбтэрүүлэгдэхэ агротехникын шэнэ арганууд туршагдана.

Хоёрдохёор, хүдөө ажахын культурын байшан соо лекционно пропаганда саг үргэлжэ ябуулагдадаг, мүн наукын туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые харуулhан кинокартинанууд хододоо харуулагдажа байдаг юм. Гадна, эндэ нютагайнгаа, колхозойнгоо түүхые харуулhан тоо баримтанууд, диаграммануул үлгөөтэй байдаг. Мүн хүдөө ажахын культурануудай экспонадууд ехэ олоороо суглуулагданхай. Эдэ экспонадууд колхозой туйлалтануудые, үйлэдбэриинь шэнжэ ба шэглэлые харуулhан туладаа гурбан жэлэй агрозоотехническэ курсануудай занятинуудта тон шухала харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд болоно.

Наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые колхозой үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын Культурын байшан тон ехэ удхашанартай.

Теэд манай республикын колхозуудта иимэ байшангууд тон үсөөнөөр эмхидхэгдэнэ. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын Культурын байшангай ехэ удхашанартайе обёорногүй. Илангаяа Түнхэнэй аймагта энэ шухала хэрэг огто тоогдоногүй. Энэ аймаг республика дотороо тариаанажал ба малажалаараа томохон аймагуудай нэгэниинь юм. Теэд эндэхи колхозуудай нэгэндэшье хүдөө ажахын Культурын байшан байгуулагдаагүй байhaар. Мүн Курумканай, Заиграйн, Бичурын, Кударын ба бусад зарим аймагуудта энэ шухала хэрэг тоогдоногүй.

Н. Хазагаев, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын хүдөө ажахын пропагандын таhагай ахалагша зоотехник.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Профсоюзна организацинуудые хүтэлбэрилгэ һайжаруулха

Ленин—Сталинай партиин XIX съезд хадаа коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые советскэ арадай урда табиһан байна. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ профсоюзна организацинууд ехэхэн үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, профсоюзууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай олониитын организаци, коммунизмын һургуули мүн болоно.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ, социалистическэ мүрысөө ба стахановска хүдэлөөе дэлгэрүүлхэ, ажалшадые культурно-ажабайдалай талаар хангаха хэрэгтэ профсоюзууд ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Тиимэһээ партийна эхин организацинууд профсоюзна организацинуудай ажал-ябуулгые саг үргэлжэ залан ударидаха, тэдэндэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Энээниие хараадаа абалсан, Городской районой партийна эхин организацинууд профсоюзна организацинуудые тодорхойгоор хүтэлбэрилхын түлөө оролдодог, тэдэндэ туһаламжа үзүүлдэг боложо байна.

Улан-Удын загаһа буйлуулдаг заводой партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Красавин) профсоюзна хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулна. Партийна суглаанууд дээрэ заводской комитедэй хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэдэг.

Профсоюзай гэшүүдые политическэ ба үйлэдбэриин ажал-ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадуулхын тулада нээмэл партийна суглаануудые партийна эхин организаци үнгэргэдэг болонхой. Партийна суглаанууд дээрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ профсоюзай гэшүүд эдэбхитэйгээр хабаадажа, предприятиингаа хүдэлмэриие һайжаруулха талаар үнэтэ дурадхалнуудые оруулдаг.

Профсоюзна организациие партийна эхин организациин шадамараар хүтэлбэрилдэг дээрэһээ хүдэлмэришэд ба албахаагшадай политическэ ба ажалай эдэбхи нилээд дээшэлһэн, социалистическэ мүрысөөн ба стахановска хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Мүнөө заводой бүхы хүдэлмэришэд социалистическэ мүрысөөндэ оролсонхой.

Заводой коллектив 1953 оноойнгоо гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үүсхээд, энэ жэлэй 5 һара соо валовой продукци бүтээн гаргаха түсэбөө 106 процент дүүргээ. Мүн продукциин өөрын үные химдаруулһан, ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлһэн байна.

«Механлит» заводой (секретариинь нүхэр Санковец), пивын заводой (секретариинь нүхэр Шклярук) партийна эхин организацинууд социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ, ажалай түрүү арга методые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин шанарые һайжаруулха талаар профсоюзна организацинуудайнгаа үүргэ дээшэлүүлхын түлөө ехэ оролдолго гаргана.

Профсоюзна хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудалнууд партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэһээ гадна, партийна группын суглаанууд дээрэ табигдадаг юм. Тиимэһээ эндэ ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлһэн, бүтээн гаргаһан продукциин шанар зарим тэды һайжаруулагдаһан байна. Пивын ба «Механлит» заводууд энэ жэлэйнгээ 5 һарын түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргээ.

Профсоюзай гэшүүдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ профсоюзна организацинууд шухала үүргэ дүүргэдэг. Бурмонкоопсоюзай партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Колмаков) энэ хүдэлмэридэ ехэхэн анхарал хандуулна. Партийна бюро профсоюзай гэшүүдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри зүбөөр ябуулха, коллективэйнгээ дунда политическэ болон научна темэнүүдээр лекци уншуулха, хамтаараа кинокартина харалга эмхидхэхэ хэрэгтэнь месткомдоо туһална. Бурмонкоопсоюзай улаан булан һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэндэ политинформаци болодог, газетэ, журнал хамтаараа уншадаг юм.

Гэхэ зуура, партийна организацинуудай зүгһөө профсоюзна организацинуудые хүтэлбэрилхэ, тэдэндэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ ехэ дутуунууд бии. Ажахын ба политическэ зорилгонуудые бэелүүлхэ, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, культурно-ниитын хүдэлмэри ябуулха талаар профсоюзна организацинуудай ажал-ябуулгые зарим партийна организацинууд залан удариданагүй. Жэшээнь, хилээмэнэй № 1 заводой, горпромкомбинадай, «Бурмонголстрой» трестын партийна эхин организацинууд профсоюзна организацинуудтаа ёһотойгоор түшэглэнэгүй, хүдэлмэришэд ба албахаагшадые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри һайнаар ябуулнагүй. Энэ ушарһаа профсоюзай заводской ба нютагай комитедүүд социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилдэггүй, абаһан уялгануудаа гүйсэд дүүргэхэ услови хүдэлмэришэдтэ байгуулдаггүй, ажалай түрүү арга методые дэлгэрүүлдэггүй, коллективнэ договорнуудай гүйсэдхэлые хинан шалгадаггүй байна.

Заводой цехүүдтэ, «Бурмонголстрой» трестын барилгын участогуудта лозунг, плакадууд хомор, ханын газетэнүүд үсөөнөөр гаргагдадаг, тэдээндэ шүүмжэлхы материалнууд толилогдодоггүй. Эдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Хацанов, Новолоцкая гэгшэд хүдэлмэришэдэйнгөө үмэнэ политическэ лекци, элидхэлнүүдые имагтал хаа яа уншадаг юм.

Эгээл тиимэһээ эдэ предприятинуудта ажалай журам эбдэхэ, кадрнуудые олоор һэлгэхэ ушар үзэгдэдэг. Мүн тус предприятинууд һарынгаа үйлэдбэриин түсэбые ба энэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргээгүй.

Гадна, олохон эмхи зургаануудай, һуралсалай заведенинүүдэй партийна организацинууд профсоюзна организацинуудаа һулаар хүтэлбэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Нютагай ба түлишын промышленностиин, Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин, Социальна тэдхэмжын министерствонүүдэй нютагай комитедүүд аппарадайнгаа хүдэлмэриие һайжаруулхын, культурыень дээшэлүүлхын, гүрэнэй журамые наринаар сахихын, ажалшадай гомодолнууд ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгэдэхи хойрог нобшо ябадалнуудые усадхахын түлөө тэмсэдэггүй байна.

Мүн зарим һуралсалай заведенинүүдэй партийна эхин организацинууд, илангаяа зооветинститудай, педучилищиин парторганизацинууд профсоюзна организацинуудые ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилдэг.

Профсоюзна хүдэлмэридэ шэнэ кадрнууд олоор дэбжүүлэгдэнхэй. Теэд тэдэниие ёһотойгоор хүмүүжүүлхэ, саг үргэлжын туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ партийна организацинууд ехэ анхарал хандуулха ёһотой.

Гэбэшье, энээниие зарим партийна организацинууд ёһотойгоор тооногүй.

Гадна, профсоюзай обкомууд, илангаяа коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком (түрүүлэгшэнь нүхэр Дымников), нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком (түрүүлэгшэнь нүхэр Беляев) ба бусадшье профсоюзуудай обкомууд хүтэлбэрилхы кадрнуудые хүмүүжүүлгэ, тэдэнэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые халан абалсалга эмхидхэнэгүй, нютагай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар үсөөнөөр үнгэргэнэ.

Профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриин амжалтануудай партийна хүтэлбэрилгэһөө дулдыдадаг һэн туладань КПСС-эй Городской райком профсоюзна хүдэлмэри тухай асуудал һаяхан пленум дээрээ зүбшэн хэлсэжэ, профсоюзна организацинуудые хүтэлбэрилхэ талаар партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхаха тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол баталан абаһан байна.

П. Егоров, КПСС-эй Улан-Удын Городской райкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша.

„Агитаторай блокнодой“ ээлжээтэ номер

«Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ 12-дохи номер хэблэгдэн гараа. «Үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэлые бүхы аргаар дэмжэхэ ба дэлгэрүүлхэ» гэһэн түрүү бэшэгээр номер нээгдэнэ.

Агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэл гэһэн бүлэг соо «Модошодой дунда политическэ агитаци ябуулха тухай» гэжэ Ц. Дондуковой, «Малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэридэ ба тэжээл бэлэдхэлгэдэ механизаци үргэнөөр нэбтэрүүлхэ» тухай Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин агитатор нүхэр Д. В. Цырендоржиевай статьянууд толилогдобо.

«Түрүү дүй дүршэл тухай хөөрэлдөөнүүд» гэһэн бүлэг соонь «Фрезеровщик Дмитрий Хохряков» гэжэ Л. Бондаренкын статья толилогдобо. «Хөөрэлдөө үнгэргэхэ материалнууд» гэһэн гаршаг доро «СССР-эй гүрэнэй урьһаламжанууд» гэһэн статья үгтэнхэй.

«Италиин демократическа хүсэнүүдэй ехэ илалта» гэжэ статья «Агитаторай блокнодой» эсэстэ хэблэгдэнхэй.

СОВЕТСКЭ АРАД ШЭНЭ УРЬҺАЛАМЖА ЗАХИХАДАА ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХЭРЭГЫЕ УЛАМ БЭХИЖҮҮЛНЭ

**

Манай гүрэнэй улам бэхижэһэнэй толотомо гэршэ

КИЕВ, июниин 25. (ТАСС). Андреевэй нэрэмжэтэ паровозно депогой ужам һаруул механическа цех соо Москвагай танил голос сууряатана. Шэнэ урьһаламжа тухай правительствын тогтоолые уншаһан дикторэй үгые сугларагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

Радиогоор хэлэхээ болихотой хамта, механическа цех соо митинг болобо. Токарь-стахановец нүхэр Песковой хамагһаа түрүүлэн үгэ абаа.

—Бидэнэр, хүдэлмэришэд-түмэрзамшад, шэнэ урьһаламжа гаргалгые халуунаар һайшаанабди,—гэжэ тэрэ хэлэбэ, — манай урьһаламжанууд хадаа амгалан байгуулалтын урьһаламжанууд мүн. Энээнһээ оролон мүнгэн зөөри хадаа байрын шэнэ гэрнүүдые, манай үхибүүдтэ һаруул, һайхан һургуулинуудые барилгада, гоё һайхан санаторинуудые, Культурын ордонуудые, институдуудые байгуулгада хэрэглэгдэнэ.

Техник нүхэр Терещук, машинист-инструктор нүхэр Лубман гэгшэд үгэ хэлэбэ. Тэдэнэр хадаа иниаг Эхэ оронойнгоо аша туһада ажаллахаар, социалистическэ экономикые бэхижүүлхээр бэлэн байһан тухайгаа хэлэбэ.

Митинг дүүрээ. Депогой паровозой машинистнууд, тэдэнэй туһалагшад, заһабарилгын цехын хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад урьһаламжа захижа эхилбэ.

«Красный экскаватор» заводто болоһон суглаан дээрэ хүдэлмэришэ нүхэр Назаров үгэ абаба. Тэрэ иигэжэ хэлээ:

—Би болбол «Красный экскаватор» заводто 20 гаран жэл хүдэлмэрилжэ байнаб. Энэ үе соо болоһон угаа ехэ хубилалтануудые өөрынгөө нюдөөр хараб, цехүүд танигдашагүй болоо, хуушан техникэ шэнэ техникээр һэлгэгдээ. Дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ үйлэдбэриин саг үргэлжэ ургажа ба һайжаруулагдажа байһанай ёһотой гэршэнэрынь бидэнэр өөһэдөө болонобди. Манай орондо хүн тухай анхарал оролдолго Коммунистическэ партиин дээдэ хуули мүн. Эгээл иимэһээ би ехэ урматайгаар урьһаламжа захинаб.

Заһабарилгын механическа цехын мастер нүхэр Страховский трибуна дээрэ гараба.

—СССР-эй Министрнүүдэй Совет,—гэжэ тэрэ хэлэнэ, — арадай ажахын хүсэтэ ургалтые, социалистическэ предприятинуудай олзо доходуудай ехэ болоһые хараадаа абажа, урьһаламжын хэмжээе хоёр дахин бага болгохые шухалада тоолоо. Энэ хадаа ажахын капиталистическэ системэһээ социалистическэ системын булюу һайн байһанай эрхим гэршэ мүн.

Шэнэ урьһаламжа гаргалгада зорюулагдаһан олон зоной хабаадалгатай митингүүд «Большевик», «Транссигнал» заводуудта ба Киевэй бусад предприятинуудта болоо. Шэнэ урьһаламжа гаргалгые хүдэлмэришэд ба албахаагшад хаа хаанагүй халуунаар һайшааба.

Оронойнгоо һалбаран мандахын түлөө

БАБУШКИН. (Телефоноор абтаба). Шэнэ урьһаламжа гаргаха тухай мэдээсэлые Мысовая станциин түмэрзамшад угаа ехэ патриотическа дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Эндэ олон хүнэй хабаадалгатайгаар митинг болоо. Паровознигууд, слесарьнүүд, токарьнууд дархашуул коммунизмын агууехэ барилгануудые түргэн темпээр бодхоолсохын тула ажал хэжэ олоһон мүнгөө гүрэндөө урьһаар үгэе гэһэн үгэнүүдые хэлэбэ.

Трибуна дээрэһээ паровозно машинист нүхэр Степанов үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Энэ урьһаламжа хадаа манай ажалшадай ажана һайн байдалай хэмжээе улам дээшэлүүлхэ байһаниинь мэдээжэ. Урьһаламжа захилгын хуудаһанууд дээрэ манай гараа табилга дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ хүсэтэ документ болохо байна. Бидэнэр бүхы советскэ хүнүүдтэй хамта энэ урьһаламжые нэгэ хүн шэнгеэр захия.

Нүхэр Степановай үгэ хэлэжэ дүүргэһэнэй һүүлээр, депогой начальник нүхэр Плюснин трибуна дээрэ гараба.

— Манай депогой паровозно бригадын ахалагша машинист нүхэр Барташов Слюдянка станциһаа иимэ удхатай телеграмма эльгээбэ гээд, — тэрэ уншажа эхилнэ:

«Бабушкин, депо, паровознигуудай коллективтэ. Слюдянка станцида графигһаа холо урид ерэбэбди. Советскэ гүрэнөө һалбаран мандуулхын түлөө урьһаламжа захинабди. Манай ажалаараа олоһон түхэригүүд Эхэ ороноо улам бэхижүүлэг. Степанов».

Иимэ патриотическа дэбжэлтэтэйгээр манай юрын хүнүүд түрэл Советскэ правительствынгаа тогтоолые угтан, ажалаараашье, ажалайнгаа түхэригөөршье агууехэ коммунизмын барилгада хабаадалсана.

Бабушкин городой түмэрзамшадай дунда урьһаламжа захилга нэгэ үдэр соо дүүрэбэ.

В. Тимошина.

Паровозно деподо

Түмэр замай Улан-Удэ станциин паровозно депогой коллектив СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа гаргаха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые тон ехэ баяр баясхалантайгаар угтаба.

Гүрэнэй шэнэ урьһаламжада зорюулагдаһан митинг июниин 25-най үглөөгүүр болоо.

Паровозно депогой партийна организациин секретарь нүхэр Кубраков митинг нээхэ зуураа иигэжэ хэлээ:

— Урьһаламжаар элсүүлэгдэдэг бүхы мүнгэн зөөри ороной экономикые ба культурые хүгжөөн һалбаруулха, арад зоной материальна ба культурна ажабайдалые улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдадаг юм. Манай коллективэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд урьһаламжа захилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха байна.

Нүхэр Кубраковой үгэ хэлэжэ дүүргэһэнэй һүүлээр паровозно депогой заһабарилгын цехын токарь нүхэр Ананин үгэ абаад, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Капиталистическэ гүрэндэ тараагдадаг урьһаламжанууд хадаа сэрэг дай хэлгэдэ ба дай бэлэдхэлгэдэ зорюулагдана. Харин манай урьһаламжа хадаа советскэ арадай ажабайдалые улам һайн һайхан болгохо хэрэгтэ зорюулагдана. Би өөрынгөө хоёр неделиин салингаар гүрэнэй шэнэ урьһаламжа захяад, энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень цехын хүдэлмэришэдые бултыень уряалнаб.

Мүн митинг дээрэ механическа цехын токарь нүхэр Нелюбин, инструментальна цехын бригадир нүхэр Воронков, бэлэдхэлэй цехын слесарьнууд Нагайцев, Арский ба бусад хүдэлмэришэд үгэ хэлэжэ, өөһэдынгөө ажалай түхэригые гүрэндөө урьһалһан байна.

Митингын һүүлээр паровозно депогой коллективэй гэшүүд урьһаламжа захилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

Б. Шатонов.

Модошодой эдэбхи

ИЛЬКА. **(Телефоноор абтаба).** СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй шэнэ урьһаламжа гаргаха тухай правительствын тогтоолые Эрийскэ леспромхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшад радиогоор шагнажа, тэрээниие угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа.

Леспромхозой бүхы участогуудта олон зоной хабаадалгатай митингнүүд үнгэргэгдөө.

Тус леспромхозой автомастерскойдо болоһон митинг дээрэ стахановец Семен Брежнев үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлээ:

— Гүрэнэй шэнэ урьһаламжа хадаа манай оронойарадай ажахые, культурые саашань хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулагдана. Эгээл иимэһээ би шэнэ урьһаламжа тон ехэ баяртайгаар захинаб.

Мүн Дээдэ Ээрп гэжэ модо бэлэдхэлэй участогта болоһон митинг дээрэ нүхэр Санжи Цыренов урьһаламжые эдэбхитэйгээр захихыень нүхэдөө уряалба. Мүн Хүндэлэн гэжэ ба бусад участогуудта митингнүүд үнгэргэгдөө.

Бүхы леспромхозой коллективтэ шэнэ урьһаламжа захилга июниин 25-най үдэр дүүргэгдээ.

Энэ коллектив эршэтэйгээр ажаллажа, модо бэлэдхэлгээр ба шэрэлгээр хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, июлиин 1 болотор түсэбһөө гадуур 14 мянган кубометр модо гүрэндөө үгэхэ гэжэ шиидээ.

Ц. Дондуков.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо

Үдэшэ боложо байгаа һэн. Алтан шаргал наран Хамар-Дабаанай үндэр хадануудай араар яаралгүйхэн шургаба. Энэ хадын энгэртэ Дээдэ-Иволга тосхон һуурижанхай. Колхозой үргэн сабшалан ба тарялан дээгүүр үдэшын боро хараан һүүнэгтэн ерэбэ.

Уданшьегүй СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа гаргаха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол Москваһаа радиогоор дамжуулагдаба.

Шэнэ урьһаламжын гараһан тухай эндэхи бүхы айлнууд дуулаһан байгаа. Удаань клуб соо колхознигууд олоороо сугларба. КПСС-эй аймкомой секретарь нүхэр Одоев шэнэ урьһаламжын удхашанар тухай, дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ манай оронойтүйлаһан амжалтанууд тухай хэлэбэ. Һүүлээрнь колхознигууд үгэ хэлэнэд. Эгээн түрүүн огородой бригадын бригадир, 62 наһатай колхозник үгэ абаад, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Би шэнэ урьһаламжада тон баяртайгаар бэшүүлнэб. Манай агууехэ Эхэ орониие хүгжөөлгэдэ гүрэндөө урьһаар үгэһэн мүнгэнэйнгөө тон ехэ туһатай байһаниие бидэнэр барандаа мэдэнэбди. Минии жэшээгээр барандаа урьһаламжа захихыетнай бүхы колхознигуудые уряалнаб.

Үбгэн Тогочеев, тэрэнэй хойноһоо республикын суута адуушан Лайдап Эрдынеев, 72 наһатай луговод Будажап Цыбиков болон бусад колхознигууд һубарилдан, шэнэ урьһаламжа сэбэр мүнгөөр захибад.

Газаа үни хада харанхы болонхой. Огторгойдо олон түмэн одо мүшэд яларна. Колхознигуудай гэрнүүдтэхи лампануудшье унтараа. Гансал морицой хоройн тэрээгүүр хүнэй дуугаралсахань, моридой турьяхань һуниин сэлгеэдэ холуур сууряатан дуулдана. Энэ хадаа коммунистнууд Жамсаран Тогочеев, Шойдон Гармажапов, Цыден Халзанов гэгшэд хазаар моридые эмээллэжэ байна. Колхозой партийна организаци эгээн холын отарануудай, гүүртэнүүдэй малшадай дунда шэнэ урьһаламжа захилга эмхидхэхыень тэдэнэртэ даалгаһан байгаа.

Үглөөдэрынь үглөөнэй 8 часта колхозой контородо урьһаламжа захилгын дүнгүүд гаргагдаа. Колхозой гэшүүд урьһаламжа барандаа сэбэр мүнгөөр захиһан байба. Колхозой бухгалтер комсомолка Буда Салданова аймаг соогоо эгээн түрүүн Иволгын нөөсэлгын кассада мүнгэ тушааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ) колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Халзанов шэнэ урьһаламжа гаргаха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол уншажа байна. Колхознигууд урьһаламжа захижа байна.

Текст ба фотонь **М. Минеевэй.**

Шэл үйлэдбэрилэгшэдэй үгэ

Июниин 24-нэй үдэшэ Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа гаргаха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолдо зорюулагдаһан митингдэ сугларба. Шэнэ урьһаламжын удхашанар тухай заводой директор нүхэр Д. С. Болсохоев элидхэл хээ.

Элидхэлшын һүүлээр шэл отологшо нүхэр Гармашев үгэ абаад, иигэжэ мэдүүлээ:

— Советскэ арадай ажабайдалые улам бүри һайжаруулхын түлөө манай Коммунистическэ парти, Советскэ правительствомнай угаа ехэ анхарал хандуулна. Шэнэ урьһаламжа болбол манай ажахые, культурыемнай, байра байдалыемнай һайжаруулха байна. Тиимэһээ бидэнэр бултадаа нэгэн хүн шэнгеэр энэ урьһаламжа захия!

Удаань шэл хэгшэ нүхэр Корнеев иигэжэ хэлэбэ:

— Капиталистическэ оронуудта иимэ юумэн байхагүй. Америкын, Англиин болон бусад капиталистическэ оронуудай империалистнууд ажалшан арадые мүлжэжэ, угырүүлжэ ба зобоожо байна. Американска империалистнууд Корейн арад зониие хайра гамгүйгөөр хюдажа байна. Тиихэдэнь манай советскэ арад эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэнэ. Манай урьһалһан түхэригүүд дайн үүдхэгшэдтэ хатуу сохилто болог лэ! Би хоёр неделиингээ салингаар урьһаламжа захинаб, — гээд нүхэр Корнеев үгээ дүүргэбэ.

— Эсэгэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ, арад зоной ажабайдалые бүри һайжаруулха хэрэгтэ шэнэ урьһаламжа зорюулагдана. Тиимэһээ шэн габьяата ажалаараа олоһон мүнгэнһөө түрэл орондоо урьһалха гээшэ тон ехэ зол жаргал мүн, — гэжэ заводой суута мастер нүхэр Жуков хэлэбэ.

Заводой бүхы хүдэлмэрилэгшэд, гүрэнэй шэнэ урьһаламжа захилгые июниин 25-най үдэр тон ехэ политическэ дэбжэлтэтэйгээр дүүргэбэ.

Энэ шухала кампаниие амжалтатайгаар дүүргэхэтээ хамта, шэлэй заводой коллектив Эсэгэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта шухала хэрэглэгдэхэ сонхын шэл үйлэдбэрилгые улам дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Шэл үйлэдбэрилгөөр хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 28-да дүүргээд, түсэбһөө гадуур июлиин 1 хүрэтэр 30 мянган квадратна метр шэл оронойнгоо шэнэ барилгануудта ябуулхабди гэжэ үгэ үгэбэ.

М. Дашиев.

ФЕРМЫН ЮРЫН ҮДЭР

Шарга ба Хонгор уулануудай оройгоор манан дэгдэжэ, бороо сэлмэбэ. Оршон тойрон таряанай талмайнууд, газар дайда хүхэрэн нэмжын харагдана.

— Мүнөөдэр бороотойшье хадань үнеэдээ энэ дүтын бэлшээридэ гаргаябди, — гэлсэжэ ябаад, һаалишад үглөөгүүр үнеэдээ һаагаад һэн. «Мүнөөдэр яабабибди, бороотой байгаад оройтобо гүбди» гэжэ нэгэ һаалишан дуугаран һүеэ эюулээд, үнеэн тээшээ шамдуу ошоно. Һаалишад үнеэдээ һаажа дүүргээд, үдэшэлэн бэлэдхэһэн овёсой холисо үгөөд, бэлшээридэ гаргана. Тээ нэгэ хэды болоод племенной фермын учётчик Санжит Дашинимаева хэдэн бидонтой һү шэрээд, маслозавод тээшэ ошобо. Мүн энэ фермын тугалшан Соли Тугулдурова племенной тугалнуудаа колхозой центрһээ хойшо бэлшээбэ. Иигэжэ Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын юрын ажалай үдэр эхилдэг.

Уданшьегүй Сульфат нуурай эрье шадар гү, али Түхэреэн голой нугаар племенной фермын холимог ба симментальска үүлтэрэй 70 гаран үнеэдэй бэлшэжэ ябахые харахат. Үдэрэй хахад болоходо, республиканска мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлжэ ябаһан суута һаалишад Цыбикханда Раднажапова, Цыбикжап Жамбалова, Должон Дылыкова, Дари Шиндыкова, Жапова, Санжиева болон бусад үнеэдээ бэлшээри дээрэнь һаахаяа мори тэргэлээд ошоно. Мүн учетчик Санжит Дашинимаева бидонуудаа шэрээд, тэдэнэртэй ошолдоно.

Һаалгаха сагайнгаа болоходо үнеэдынь нэгэ газарта сугларанхай, адуулгашанинь саада таладань ябана. Һаалишад ерэмсээрээ дэлэндэнь массаж хээд, үнеэдээ һаажа эхилбэ.

Һаалишан бүхэн үнеэгээ һаагаад, учётчигой хажууда асаржа хэмжээд, үнеэнэйнгээ нэрэ, гараһан һүнэйнь хэмжүүр учётчигто хэлээд бусана. Үнеэн бүхэн нэрэтэй, тэдэнһээ гараһан һүые дэбтэр дээрэ ами аминдань тэмдэглэдэг байна. Тэрэ дэбтэртэ харахада «Аринка», «Якутка», «Табхар» гэхэ мэтын һайн үүлтэрэй үнеэд сүүдхэдээ 20 литр хүрэтэр һү үгэдэг байба. Иигэһээр үдэрэй һаалган дүүрэнэ. Үнеэдээ иишэ тиишэнь намнажа хүлхюулхэгүйн тулада энэ фермын һаалишад бэлшээри дээрэнь ошожо үдэр ба үдэшэлэн *һаадаг байна.* Үдэшэлэн яаралгүй һаагаад, үнеэдээ һүниин 12, 1 час болотор адуулаад байрадань оруулжа, үглөөгүүр 6 часта һаадаг байна.

— Үнеэдые зүбөөр һааха гэээшэ ехэ удхашанартай. Энээнһээ урда жэлнүүдтэ имагтал зунай һаранuудта 3 һаагаад лэ, үбэлэй сагта 2 һаадаг заншалтай байгаа юм. Тиин энэ жэлэй эхинһээ хойшо 3 һаадаг болонхойбди. Тиигэжэ үнеэдһээ хараа байса ехэ һү һаадаг болообди. Нэгэл һаалгыень таһалдуулбал, үнеэд һүеэ ехээр татадаг. Үбэл нэгэтэ 3-най орондо үнеэдээ 2 һааһамнай, удаань 200 литрээр бага болошоо һэн. Тиин үнеэдые заатагүй 3 һааха, һаяхан тугаллаһан үнеэдые 4 һааха хэрэгтэй гэжэ ойлгообди, — гээд фермые даагша Раднаева хэлэнэ.

Үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлһэнэй, һааһанай ашаар, жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 1048 литр һүн һаагдаа. Колхозой гүрэндэ тушааха һүнэй ехэнхи хубинь энэ племенной фермэһээ ородог юм. Энэ фермын һаалишад жэл ерэхэ бүри һү ехээр һаадаг болоҗо байна. 1951 ондо һаамхай үнеэн бүриһөө 1269 литр, 1952 ондо —2052 литр һаагдаһан байха юм. Мүнөө жэлдэ һаамхай үнеэн бүриһөө 2300 литр һү һааха түсэбтэй. Энээнээ дүүргэхэнь лабтай.

— Һүүлэй үедэ бэлшээриин ногоон муудажа, үнеэднай һүеэ бага татаад байна. Теэд колхозой правлени ногоо һайнтай Түхэреэн добо гэжэ бэлшээри үгэһэнинь үнеэднай һүеэ нэмээжэ захалаа. Июль гаратар энэ бэлшээридэ ябуулаад лэ, саашань ногоон тэжээл — зелёнко үгэлсэдэг болохобди. Тинхэдээ үбэлжэлгэдэ ороторoo үнеэднай хожорхогүй, ехэ һүн һаагдаха гэжэ һанагдана. Май һарын дүнгөөр республикын племенной фермэнүүд соо нэгэдэхи һуури эзэлээ һэмди. Зүгөөр Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишад машине хүсүүтэй ябана, май соо бидэнэр оройдоо 10 литр һү ехые һаагаабди. Энэ һара соо яалдахамнай ааб гэжэ манай һаалишад ехэл һанаата болоно, — гэжэ племенной фермые даагша Чимит Раднаева хөөрэнэ.

***

Сульфат нуурһаа бүри урда тээ һайн үүлтэрэй тарган гэгшын тугалнууд эдеэлжэ ябана. Энэ хадаа колхозой һүрэгые нэмээхэ, мүн республикын бусад колхозуудта худалдагдажа, малай үүлтэр һайжаруулха тугалнууд гээшэ. Тугалшан Соли Тугулдурова тугалнуудаа таргалуулха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг байна.

Нүхэр Тугулдурова 27 тугал харадаг юм. Зоотехническэ наукын заабаринуудай ёһоор эдеэлүүлжэ, харууһалжа, тугалнуудаа таргалуулдаг байна. Жэшээнь, май һара соо тугалнуудайнь сүүдхэ бүриинь шэгнүүр ехээр нэмэһэн байха юм. Сүүдхэ соо тугал бүриин 885 граммаар, зариманиинь 1150 граммаар нэмэһэн байгаа. Тиигэншьегүй аргагүй. Малые таргалуулха гээшэ тэдэнние харууһалһанһаа болодог ха юм. Һаалишадһаа тушаажа абамсаараа нүхэр Тугулдурова тугалнуудаа оролдосотойгоор таргалуулдаг. Ногооной ургаһанһаа хойшо бэлшээнэ, мүн сүүдхэ соогоо тугал бүхэндэ 500 грамм овсянка эдюулэлсэнэ. Малые, илангаяа племенной малые нарайһаань хойшо тарганаар тэжээхэдэ саашадаа тобир тарган, ашаг ехэтэй мал болодог ха юм.

Иигэжэ энэ племенной фермын хүдэлмэришэн бүхэн даалгагдаһан ажалдаа бүхы хүсэ шадабаряа дууһан зорюулдаг, ниитынгээ хэрэгэй түлөө шармайн тэмсэдэг байна. Таба һара соо тус фермын олонхи һаалишад һаамхай үнеэн бүриһөө мянга гаран литр һү һааһан байха юм. Фермээ түрүү зэргэдэ ябуулхын, гүрэндэ һү ехээр тушаахын түлөө фермые даагша коммунистка Чимит Раднаева нилээд ехэ оролдолго гаргана. Үнеэдые адуулдаг бэлшээридэ гү, али тугалнуудай эдеэлдэг газарта Чимидэй гүйлгэжэ ябахыень харахат. Һаалишадтаяа ходо зүбшэжэ, ажал хүдэлмэрөө ябуулдаг юм. Чимит газетэнүүдэй һонинуудые һаалишадтаа саг үргэлжэ уншажа үгэдэг. Фермын коллективэйхид эбтэй эетэйгээр хүдэлмэрилжэ, абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

* * *

Республикын колхозуудай племенной фермэнүүдэй хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Сэлэнгын аймагай Сталинай, *Маленковой* нэрэмжэтэ колхозуудай племенной фермэнүүд ана мана ябажа байна. Загастайнхид, ноёхонойхидһоо хожомдохогүйн түлөө шармайн оролдоно. Эндэхи һаалишад үнеэдээ һайнаар эдеэлүүлхын тула ехэ оролдолго гаргадаг, тэжээлыень шэмэтэй, амтатай болгожо үгэдэг юм. Зунай бэлшээриин үедэ нэмэлтэ тэжээл болгон овёсой талхые уһанда дэбтээгээд дабһа хэжэ, худхаад, бага эһээгээд үнеэдтэ үгэнэ. Энэ холисоёо һаалишад «овсянка» гэжэ нэрлэнэ. Гадна мүнөө шрот эдюулэлсэжэ эхилбэ. Ашаг ехэтэй племенной үнеэдые дулаанай сагта ногоон тэжээлээр таһалдуулхагүйн тулада колхозой правлени зелёнко болохо овёс 3 болзорто таригдаһан байха юм. Апрелиин эсэстэ майн эхеэр 20 гектар зелёнко таригдаһан байгаа. Энээниие июль һараһаа эхилжэ үнеэдтээ эдюулхэ байна. Мүн майн 3-дахи декадада тариһан зелёнконь август соо эдюулхээр болохо юм. Тиихэдэ июниин 10-һаа эхилжэ тариһан зелёнконь намарай һаранuудта үнеэдтэ эдюулэгдэхээр болохо. Хамта дээрээ зелёнкын тарилга 1502 гектар болоно. Мүнөө овёсой тарилга түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Дулаанай сагта малые, илангаяа үнеэдые ногоон тэжээлээр элбэг дэлбэгээр хангахын тулада абтаһан энэ хэмжээ хадаа үнеэдһээ һү ехээр һааха арга олгоно.

Племенной фермын үнеэд түхэреэн жэл соо шэмэтэ тэжээлээр дутадаггүй. Тэжээлэй культурануудай тарилгын талмай жэл бүри үргэдэнэ. Энэ жэлдэ колхоз 33 гектарта турнепс, 45 гектарта наран сэсэг, түсэбһөө гадуур 17 гектарта кукуруза тариһан байна. Энэ фермын үнеэд үбэлэй типовой һайн байратай, зунай лагерна байра мүнөө баригдажа байна. Энэнь кормушкатайгаар, «Молочная» гэжэ таһагтайгаар, электромеханическаар үнеэ һааха агрегат тодхохо түхеэрэлгэтэйгээр баригдана.

Колхозой правлени ойрын жэлнүүдтэ ногоон конвейер хүсэдөөр бии болгохо хэмжээ абаха байна.

Д. Жугдурова.

Ехэ нооһо хайшалба

Энэ жэлдэ Кяхтын аймагай колхозууд хонидой нооһо хайшалалгые саг болзортонь эхилээд, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна. Больше-Лукска сельсоведэй Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз 2500 килограмм нооһо түсэбһөө гадуур оруулжа, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө 112,4 процент дүүргээ. Эндэ нооһо хайшалалга эмхитэйгээр ябуулагдаа. Хамта 3385 хонидой нооһон хайшалагдаһан байна. Субугтын сомоной Маленковой нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө 102,0 процент дүүргээ. Эндэ хамта 4856 хонид хайшалагдаад, 7000 килограмм нооһон абтаа. Бүхы нооһон гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаба.

Ф. Игумнова.

Москва. М. В. Ломоносовто зорюулагдаһан памятник Московско гүрэнэй университедэй дэргэдэ Ленинскэ хада дээрэ табигдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. В. Ломоносовто зорюулагдаһан памятник.

ТАСС-эй фотохронико.

Ухибүүдэй һүрүүшын шүлэгүүд

Даши ДАМБАЕВ,
Сэлэнгын аймагай Харганаагай долоон жэлэй һургуулиин һурагша

ДАРХАН БОЛОХОНЬ ЛАБТАЙ

Гэрэйнгээ газаа хүбүүхэн
Гоёхон тэргэ дархална.
Тонгойжо тэрэнээ дүмүүхэн
Тоншон алхаар бүхэлнэ.

Хажуудань ерэжэ хүбүүнэй
Хандан ииҗэ хэлээлби:
«Харуулыш, дархан, энээнээ
Хаража бишни үзэһүүлби».

Хүбүүхэн «дархан» гүүлһэндээ
Хүхижэ намдаа үзүүлээ.
«Мандагар бишни болоходоо
Машина хэдэг болохоб!» — гээ.

Эхэ орондоо алдартай
Эрхим дархан гүүлхэл даа.
«Болохоб!»—гэһэндэнь этигэнэм,
Батаар тэрээндэ найданам.

Б. НАМДЫКОВ,
Бичурын аймагай Шэбэртын долоон жэлэй һургуулиин һурагша

Дүүгэй хүсэл

Басага тэбэриһэн багшын портрет
Баруун ханадамнай толорно мүнөө.
Багахан дүүмни хажуудань ерээд,
Байтараа хэлэбэ сэдьхэл зүрхэнһөө:
—Һургуулида орохоб ерэхэ жэлдэ,

Һурахаб һайнаар эрдэм мэргэжэлдэ,
Басаган шэнги холын Кремль
хүрэхэб,
Баран зондоо: «бэрхэш даа»
гүүлхэб.

Нэгэ акттай комеди

Һаяхан БМАССР-эй советскэ уранзохёолшодой правлениин дэргэдэхи драматическа секциин заседани дээрэ драматург Аполлон Шадаевай зохёоһон «Хэн бэ Мархай?» гэһэн нэгэ актай комеди зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Энэ комедиие зүбшэн хэлсэлгэдэ РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша Балдано, уранзохёолшо Тумунов, БМАССР-эй уранзохёолшодой правлениин харюусалгата секретарь Хамаганов, «Правда» газетын корреспондент Дамдинжапов, залуу драматургнууд Тапханов, Цыренжапов болон бусад хабаадалсаба. Эдэнэр тус комедиин дутуу дундануудые шүүмжэлэн хэлэхэтэйгээ хамта, тус комеди идейнэ удхаараа һайн, сцена дээрэ наадахада таарамжатай зохид байна гэжэ тэмдэглэбэ. Автор бурят-монгол арадай оньһон үгэнүүдые зохидоор хэрэглэн, комеди соогоо оруулаа.

Манай Бурят-Монголой драматургида комедиийнэ шанартай пьесэнүүд хомор байдаг. Тиимэһээ тус комедиие хүдөө нютагуудай ажалшад ехээр һонирхон хараха бэзэ гэжэ һанагдана.

П. Васильев.

ФЕЛЬЕТОН

Буха ехэ буляалдаан

Галуута-Нуурай станци дээрэ поездһоо буугаад ябажа ябатарнай нэгэ шал һогтуу, хүлыншье, хэлэниншье ээдэлдэнхэй хүн эндэ тэндэ, һарюу мүрюу гэшхэлэн, енгүүтэй утаар, шэхэндэ хажараар дүү дуулан урдаһаамнай ерэбэ. Хараха янзада гаһар томо хүн. Теэд шал һогтуу, бүүр түүр мэдээтэй, нюдэниинь манаржа, столбые хүн гэжэ, хүниие столб гэжэ харахаар болошонхой.

Тэрэ хүн бидэнэртэ тулажа ерээд, соохор мэдээн соогуураа олон табые тоолхотой, тоолхогүйгөөр үгэлбэ:

— Сайн-и, нүхэ-хэд-ни! Сайн-и!.. Намайе тани-ни-нагүй гүт? Аа?!!..

— Танинагүйлди. Хэн гээшэ бэлэйт?

— Анхан-нда паровозой машинис-нист һэм. Теэд паровозни ууш-шханай ханяадатай болошоо-оод, үхэхэеэ байна. Ха, ха, ха. Би тэрээнэй харуул-лшан — сторожнь болонхойб.

— Юрдөө ииxэдээ юун гэнэ гээшэбта?

Үнөөхи хүмнай тээ тэндэ байһан, үниинэй тооһо шоройдо даруулшаһан хүрхигэр паровоз худар хургаараа заагаад, асууба:

— Тээ тэрээнние-е хара-ина гүт?

— Харана, харана.

—Энэтнай минии-и парово-воз гээшэ.

Би — Вя-чес-лав Ка-зи-ми-ро-вич Лип-ский өөрөө урдат-най байна гээшэб. Танилсая. Танилса-һанайхин зууе намдаа табиг-гты...

Хүнэй нюдэн дээрэ шал һогтуу хүнөөр шашалдажа байхань балайшье аятай бэшэ байба. Нэрэ обогыень һэмээхэн сээжэлдэжэ абаад, саашалбабди.

Энэ тохёолдоһон ушар тухайда хожомынь хүнүүдтэ хэлэхэдэмнай Липскиие хүн бүхэн шахуу танихa байшоо. Энэ сохом хэн юун гээшэб, «уушханай ханяадаар үхэхэеэ байһан» паровоз гэжэ юугээ хэлээ гээшэб гэһэн асуудалнуудые элирүүлхэдэмнай эгээ иимэ баримтанууд тобойжо гараба: үнөөхи Вячеслав Казимирович Липский гээшэмнай һогтуушье һаа сэхэ рүүнь «буудаһан» байба. Энэ хүн нээрээһээ паровозой машинист байшоо!

Ямар ушартай, хаанаһаа эхитэй юм гэхэдэ иимэ байба. «Забайкаллес» комбинадай Шулуутайн түмэр замай паровозно машинист Липский гэгшэ бүри 1951 ондо Галуута-Нуурай паровозно деподо паровозоо заһабарилуулха гэжэ асарһан байгаа. Аяар тэрэ гэһээр паровозтоёо эндэ байдаг юм ха. Паровозынь депогой бэшэ, харин заводской заһабарида орохо ёһотой байшоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ Липский машинистын салин абаад, паровозоо харууһалжа хэбтээ. Мүнөө сторожын салин абадаг болонхой юм ха. Хэхэ юумэгүй гараа хабсаржа ябa ябаһаар, һүүлэй һүүлдэ хара архинша болошоо гэлсэнэ. Липский паровозоошье мүртэйгөөр харууһалхаяа болишоо. Тиимэһээ тэрээнэйнь шухала частьнуудые хулгайшад иишэ тиишэнь зөө зөөһөөр хооһон торхо болгожорхёо.

Теэд Шулуутайн түмэр замай начальник Түгүтов бүхэли паровозоошье, амиды машинистаяашье мартажархёод, «Ангарлестранстрой» трестын Шулуутайн барилгын управлениин начальник Тармаев гэгшэтэй буха ехэ буляалдаа, мүндүү шанга мүргэлдөө хэжэ байдаг юм ха.

Тугутов: Таанарай баряа болоһон энэ паровозно депо соо үбэлдөө шоныn хүлдэмэ хүйтэн байдаг тула паровоз заһабарилха гэхын аргагүйл. Тэрээниие дулаасуулгын системые барижа үгэхэ ёһотойт.

Тармаев: Хэлсээнэйнгээ ёһоор баряабди. Дүүрээ! Намһаа саагуур, нараһаа наагуур!

Тугутов: Үгы, үгы! Тиигэжэ болохогүй! Сибириин хүйтэниие анхаралдаа абаагүй таанар лэ гэмтэйт!

Тармаев: Намда олон юумэ бү хэлэгты! Хэхэл юумэеэ хээбди. Дүүрээ!

Тугутов: Угайдхадаа бариһан депогойнгоо доторхиие кюурлажа дүүргыт!

Тармаев: Үшөө, үшөө дахин хэлэнэб, оло юумэ бү шашагты гэжэ! Дүүрээ! Дүүрээ!! Дүүрээ!!!

Тугутов: Таанар бү ехээр годоорогты, таанарта хүүлэжэл һалахаб, бурхан үзэг, боожо үхэхөөр!

Тармаев: Үхэбэл үхэжэ, хатабал хатажа байгыт саашаа, үһэмнишье үрзэгэд гэхэгүйл!..

Хоёр начальнигай хэрэлдээн, буха ехэ буляалдаан түргэн бусалһан һүн шэнгеэр хөөрэжэ, наншалдаанай эрьмэг дээрэхэнэ ошоод, арай арайхан тогтодог юм ха. Энэ хэрэлдээн хоёр жэлһээ үлүү саг соо үргэлжэлжэ байна.

Эдэ хоёр иигэжэ хэдэн жэлээр хэрэлдэжэ, гарайнгаа хабдатар стол шаажа байхадаа гүрэндэ хэмгүй ехэ гарза хохидол ушаруулна бшуу. Паровозууд болон локомобильнуудые заһабарилха депогүй дээрэһээ, Шулуутайн түмэр зам тэдээниие Забайкалиин, Зүүн-Сибириин ба үнгэрхэдөө Красноярска түмэр замуудай депонуудта эльгээжэ, заһабарилуулха баатай болоно. Тиигэжэ жэл соо хэдэн зуу мянган түхэригэй гарза хэнэ.

Хоёр начальнигай буляалдаанһаа боложо гүрэн хохидохо ёһогүй. Тиимэһээ эдэ начальнигуудай начальнигууд—«Забайкаллес» комбинадай ба «Ангарлестранстрой» трестын хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондоо хөөрэлдэхэ, ойлголсохо саг тулаа.

М. Огнев,
Ш. Номогонов.

ХИРПИИСЫН ЗАВОД ЮУНДЭ ГЭЭГДЭНЭБ?

Шэнэ табанжэлэй түсэбэй ёһоор манай республика дотор промышленна, культурно-ажаһуудалай барилга тон ехээр хэгдэхэ байна. Энээнтэй дашарамдуулан, барилгын гол шухала материалнуудые, нэн түрүүн, хирпиисэ үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ, тэрэнэй шанар һайжаруулха ябадал хараалагдана.

Парти ба правительство хадаа үйлэдбэриин темпые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, ашаглагдаагүй резервнүүдые элирүүлжэ, тэдэниие үйлэдбэридэ хэрэглэхэ зорилго промышленностиин үмэнэ табиһан байха юм. Энэ зорилгые Дээдэ-Березовкын хирпиисын завод дүүргэжэ шадаагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хирпиисэ бүтээн гаргаха түсэбөө тус завод дүүргэнэгүй. Энэ жэлэй табан һара соо завод болбол республикын барилгануудта 2 миллион 600 мянга үлүүтэй хирпиисэ дутуу үгөө.

Гүрэнэй түсэбые заводой дүүргэдэггүй байһанай гол шалтагаануудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, бии байһан механизмуудынь дутуугаар хэрэглэгдэнэ, ажалай эмхидхэл һулаар табигданхай. Зэмсэг түхеэрэлгэнүүдтээ хайхарамжагүйгөөр, эзэн бусаар хандадаг баримтанууд үзэгдэнэ. Прессээ харууһалдаггүй, шанар муутайгаар заһабаридаг дээрэһээнь, тэрэнь түргэ түргэнөөр эбдэрдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, шабар бутаруулан зөөлэрүүлдэг валигай муугаар гагнагдаһан дээрэһээ июниин 10-да прессынь 4 час зогсоо. Тэрэнэй эсэстэ хутагануудынь түргэнөөр муудаһан байгаа. Электрогагнуурша нүхэд Варлаков, Субботин, Заболотский гэгшэд жэгдэ бэшээр гагнажа, голодһо гаргаһан байгаа, харин цехын механик нүхэр Петров тэдэнэй хүдэлмэриие шалгажа үзөөгүй. Тэрэнэй эсэстэ формовочно цехын эрхим халаануудай нэгэн (хүтэлбэрилэгшэнь мастер коммунист Малышев) июниин 10-най үдэрэй халаанда 13 мянган хэһэг хирпиисэ урданайхиһаа үсөөнөөр сохёо. Иимэ һааталганууд үдэр бүри шахуу тохёолдодог, тэрээнһээ боложо, завод ехэ гарзада ороно.

Заводто хамһабариин хүдэлмэринүүд, тэрэ тоодо шабар, бусад материал болон бэлэн продукци зөөхэ, ашаха хүдэлмэринүүдые механизацилга һулаар эмхидхэгдэнхэй. Галдаһан хирпиисэ пеэшэн сооһоо гаргаха хүдэлмэри гол түлэб гараар хэгдэдэг байна. Конвейер табибал, пеэшэн сооһоо хирпиисэ гаргалга дээрэ ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлхэ, хүдэлмэришэдэй ажал хүнгэдхэгдэхэ байгаа. Гэбэшье, заводой хүтэлбэрилэгшэд конвейерэ түхеэрэлгэ олоор табиха хэрэгые унжагайруулдаг байха юм.

— 24 мянган хирпиисын орондо бидэнэр 40 мянган хирпиисэ халаан соо галдажа шадаха байһан аад, галдаһан хирпиисые пеэшэн сооһоо гаргажа табиха талмайн бишыхан дээрэһээ һаатадаг байнабди. Гадна, формовочно цехтэ хэрэгтэй болохо хатаалгын рамануудые удаан барйнабди, — гэжэ галдалгын мастер нүхэр Баранов хэлэнэ.

Бэлэн болоһон хирпиисын байдаг талмайн багахан дээрэһээ, оройдоол 3 автомашиные нэгэ зулаар ашаалжа болохо юм. Тиин заводой территориие бог шоройһоонь сэбэрлэбэл, тус талмайе нилээд үргэдхэхэ арга боломжо бии.

Июнь һарын 10 үдэр соо формовочно цехын, гансахан нүхэр Красноперовой халаан хатаалгын рамануудай пеэшэн соо удаан байһанһаа шалтагаалан, 5 час үлүүтэй саг мнин байгаа. Энэ халаан июниин 5-да рамануудай дутаһан дээрэһээ 2 час минин байжа, 5000 хирпиисэ дутуу үгэһэн байха юм. Электропроводагай татаһан дээрэһээ болон бусад шалтагаануудһаа һааталганууд олоор болодог.

Эдэ бүгэдые главна инженер нүхэр Титов мэдэжэ байбашье, ямаршье хэмжээ абадаггүй, һанаа амархан ябажа байдаг гү, али кабинет соогоо һуудаг байха юм.

Голодһо гаргаха ябадал заводто нэгэтэбэшэ үзэгдэнэ. Гансахан формовочно цех халаан бүридэ мянга шахуу муу шанартай хирпиисэ гаргадаг байха юм.

Голодһо гаргалгын гол шалтагаан юуб гэхэдэ, хирпиисэ сохидог шабарайнь шанар муу байха юм. Шэнэһэтын карьерһээ асарһан шабар соо шулуун олон байдаг. Хэрбээ тэрэ карьерэй дээдэ захын шулуутай хүрьһые малтажа хаябал, һайн шанартай шабар абажа болохо байгаа. Теэд заводой хүтэлбэрилэгшэд иимэ хэмжээ үшөө абаагүй байһаар.

Заводой рационализаторнууд ба ухаалан зохёогшодой дунда мүртэй хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Энэ жэлдэ оройдоо 3 дурадхал ороһон болобошье, үйлэдбэри дээрээ нэбтэрүүлэгдээгүй байха юм. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдынь рационализаторнуудта зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй.

Үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл заводто һулаар ябуулагдана. Заводой территори дээрэ хэдэн олон тонно металл, бусад материалнууд, үлэгдэлнүүд миил хэбтэжэ байдаг юм.

Энэ заводые хангадаг № 1 автотранспортна конторын зарим шофёрнууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр хүдэлмэридөө бүхэли часаар гээгдэжэ гарадаг.

Тэрээнһээ боложо, шабараар дутаһан нэгэдэхи халаан үдэр бүри шахуу 1,5—2 час соо миил байдаг. Шофёрнууд Кириков, Янко, Фомин болон бусад обедэй забһарлалгаһаа 40—45 минутаар гээгдэжэ ерэдэг. Гурбадахи халаанда шабар шэрэлгэ бүришье муугаар эмхидхэгдэнхэй. Шофёрнууд машинаяа харгы дээрэ байлгаад, 2—3 час соо унтадаг байха юм.

Хирпиисын заводой партийна организаци үйлэдбэриин шухала асуудалнуудые, мүн ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха тухай нэгэтэбэшэ партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэдэг, тодорхой һайн шиидхэбэринүүдые гаргадаг байна. Гэбэшье, тэрэнэйнгээ гүйсэдхэлые эмхидхэдэггүй ба хинан шалгадаггүй дээрэһээнь шиидхэбэринүүдынь саарһан дээрэ үлэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, социалистическэ мүрысөөн тухай партийна суглаан дээрэ хэдэн удаа хэлсэгдэжэ, социалистическэ уялгануудые шалгаха, харуулан ойлгуулха агитаци һайжаруулха, ханын газетэ хаһа саг соонь гаргаха гэхэ зэргын хэмжээнүүд хараалагдаһан байха юм. Теэд эдэ хэмжээнүүдынь бэелүүлэгдэнэгүй. Нэгэшье цехтэнь ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан» гаргагданагүй. Показателиин доскада хүдэлмэриин дүн хожомдожо бэшэгдэнэ. Заводой коллективэй энэ жэлдэ абаһан социалистическэ уялга хаанашье үлгэгдөөгүй, харин завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шмыревой папка соо хадагалаатай байдаг. Жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхые уряалһан нэгэшье лозунг завод соо үгы. Парторганизациин секретарь нүхэр Шептур, завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шмырев хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха талаар ямаршье хэмжээ абанагүй.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин муугаар табигдаһан дээрэһээ заводой хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам һула. Хүдэлмэридөө гээгдэжэ ерэхэ, таһалдаха ушар олоор гарадаг.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, КПСС-эй Железнодорожно райком ба райсоведэй гүйсэдком заводой ажабайдалые гүнзэгыгөөр һонирхон мэдэнэгүй, тэрэнэй хүдэлмэриие хинан шалганагүй. Райкомой болон райгүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд заводто айлшан шэнгеэр хаа яа ябаад бусадаг, тэрэниие гээгдэлһээнь гаргаха талаар шухала хэмжээ абадаггүй байна.

Дээдэ-Березовкын хирпиисын завод барилгын материалые үйлэдбэрилхэ тон шухала предприятинуудай нэгэн болоно. Иимэһээ энэ заводой гээгдэлые саашадаа тэсэжэ болохогүй. КПСС-эй Железнодорожно райком, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи барилгын материалнуудай управлени хирпиисын заводой хүдэлмэриие һайжаруулхын тула эрид шанга хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

М. Кандабаев.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудай 24-дэхи том болгар хэлэн дээрэ хэблэгдээ

СОФИ. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Болгарска коммунистическэ партиин издательство В. И. Ленинэй Зохёолнуудай 24-дэхи томые хэблэн гаргаа.

Чехословацко-советскэ хани барисаанай союзай клубууд

ПРАГА, июниин 26. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Чехословакиин областьнуудта байгуулагдаһан, чехословацко-советскэ хани барисаанай союзай клубууд хүн зоной дунда ехээр алдаршанхай.

Эдэ клубуудта ород, чех, словак хэлэнүүд дээрэ советскэ литературын олон номуудтай, советскэ газетэнүүд ба журналнуудтай библиотекэнүүд, уншалгын газарнууд бии юм. Тус клубууд ажалай советскэ методүүд тухай, мүн культурно-политическэ темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүд ба лекцинүүдые эмхидхэнэ, советскэ хүнүүдэй ажабайдал ба ажал тухай выставкэнүүдые бэлэдхэнэ. Эндэ советскэ фильмнүүд харуулагдадаг, советскэ хүгжэмэй вечернүүд үнгэргэгдэдэг, советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудые уншалга, СССР-тэ ошоһон делегацинуудай гэшүүдтэй уулзалга эмхидхэгдэнэ.

Чехословацко-советскэ хани барисаанай союзай клубууд районно городуудташье бии юм. Жэшээлхэдэ, Брненскэ областиин 15 районуудта тиимэ клубууд нээгдээ.

Хитадай залуушуулай шэнэ-демократическа союзай хоёрдохи съезд дээрэ

ПЕКИН, июниин 26. (ТАСС). Хитадай залуушуулай шэнэ-демократическа союзай хоёрдохи съезд Пекиндэ хүдэлмэрилжэ үргэлжэлһөөр.

Үгэ хэлэһэн бүхы хүнүүд хадаа Ху Яо-банай элидхэлые, мүн залуушуулай шэнэ-демократическа союзай саашанхи хүдэлмэриин зорилгонууд тухай съезд дээрэ Лю Шао-циин хэлэһэн үгые нэгэн һаналаар дэмжэбэ.

Чжань Цзе съездын мандатна комиссиин хүдэлмэри тухай элидхэл хэбэ. 19 национальностьнуудай 796 делегадууд, тэрэ тоодо монголнууд, дунганууд, уйгурнууд, түбэдүүд, мяо яһатан, кореецүүд ба бусад хүнүүд съезд дээрэ байлсана гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Хитадай Арадай Республикын арадай ажахын элдэб һалбаринуудай ажалай 157 отличнигууд, промышленностиин ба транспортын түрүүшүүл, арадай-сүлөөлэлгын армиин ба Хитадай һайндуратанай геройнууд, хүдөө ажахын түрүүшүүл, багшанар, залуу эрдэмтэд, гидротехническэ барилгын геройнууд делегадуудай дунда бии юм.

Гадаадын айлшад — Польшын, Франциин, Япониин, Чехословакиин Болгариин, Индонезиин залуушуулай түлөөлэгшэд съездын делегадуудые амаршалба.

Италида эб найрамдалай түлөө тэмсэл

РИМ, июниин 26. (ТАСС). Уласхоорондын арсалдаануудые эбэй ёһоор шиидхэхэ, Корейдэ эбэй хэлсээ дары баталха гэжэ эриһэн эб найрамдалай тала баригшадай демонстрацинууд ба митингнүүд олохон городуудта болобо гэжэ эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй итальянска комитет мэдээсэнэ.

Эмили областиин олохон городуудта суглаанууд боложо, тэдээндэ хабаадагшад эб найрамдалай ба национальна бэеэ даадан байдалай политика ябуулжа шадаха правительствые Италида байгуулха гэһэн резолюцинуудые абаба. Эб найрамдалай тала баригшадай суглаанууд Ломбарди ба Венеци гэжэ областьнуудай хэдэн городуудта эмхидхэгдэбэ, хэлсээнэй тухада бүхэдэлхэйн кампани ябуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй деклараци хаа хаанагүй зүбшэн хэлсэгдэбэ.

„Корейдэ дай болиюулха!“

Лондондо митинг болоо

ЛОНДОН, июниин 26. (ТАСС). Корейдэхи дайнай 3 жэлэй ойтой дашарамдуулан, июниин 25-най үдэшэ Гайд паркда (Лондоной тэг дунда) митинг болобо. Эб найрамдал хамгаалха английска комитедтэй ба сэрэгэй алба хэгшэд байһан эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнтэй хамтадаа, эхэнэрнүүдэй национальна ассамблей «Корейдэ дай болиюулха» гэһэн лозунг доро тус митингые эмхидхэбэ.

«Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангай лауреат Моника Фелтон, парламентын гэшүүн байһан лейборист Плэттс-Миллс, эб найрамдал хамгаалха Лондонско соведэй түрүүлэгшэ Дж. Сонди, Корейдэ байгаа английска солдадуудай эхэнүүд ба һамгад, дайнай ветеранууд үгэ хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн бүхы хүнүүд Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээ эбдэхэ, сэрэгэй плеэнэйхидые өөрынгөө армида оруулхыень баалаха гэһэн Ли Сын Ман гэгшын һэдэлгые буруушаан шүүмжэлбэ. Американецууд даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдые таһалдуулхыень Ли Сын Манийе тухирна гэжэ зарим ораторнууд гэмнэбэ.

Митингдэ хабаадагшад Корейдэ эб найрамдал хангахын тула улам ехэ хүсэлэлгэ гаргахаар бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

Залуушуулай бүхэдэлхэйн фестивалиин уласхоорондын бэлэдхэлгын комитедэй мэдүүлгэ

БУХАРЕСТ, июниин 25. (ТАСС). Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестивалиин уласхоорондын бэлэдхэлгын комитет хэблэлдэ толилхын тула мэдүүлгэ дамжуулан үгөө, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө Бухарестдэ болохо залуушуулай болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн дүрбэдэхи фестивальда дэлхэйн бүхы оронуудай залуушуул эршэмтэйгээр бэлэдхэнэ. Швейцариин федеральна совет фестивальда зорюулагдаһан плакадуудые орон дотор тараахые хорибо гэжэ энэ бэлэдхэлэй үе соо мэдээжэ болоо.

Фестивалиин уласхоорондын бэлэдхэлгын комитет энэ доромжолгын хэмжээ-ябуулгые эрид шангаар буруушаана, тэрэнийе болиюулха эрилтэ табина гэжэ мэдүүлгэ соонь саашаа хэлэгдэнэ. Тиихэ зуура, уласхоорондын бэлэдхэлгын комитет энэ хэмжээ-ябуулгада эсэргүү протест мэдүүлхыень залуушуулые, мүн фестивалиин бэлэдхэлгын национальна комитедүүдые уряална.

Студентнүүдэй ба залуушуулай бүхэдэлхэйн фестивалиин урда тээ

ВАРШАВА, июниин 26. (ТАСС). Польско хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн 4-дэхи фестивальда ошохо делегадуудые һунгалгада зорюулагдаһан залуушуулай олохон суглаанууд Польшын городуудта ба тосхонуудта һүүлэй үдэрнүүдтэ болобо.

Варшавада хүнгэн автомобильнуудай заводто хүдэлмэришэн залуушуулай суглаан болобо. Тэрэ суглаан эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы дэлхэйн залуушуулай ахадуугэй хани барисаанай толотомо демонстраци болоо. Суглаанда хабаадагшад ажалай ударник Оша Арбачевскийе фестивальда ошохо делегадаар нэгэн һаналтайгаар һунгаба.

Лодзь городтохи И. В. Сталинай нэрэмжэтэ хлопчатобумажна фабрикын залуушуулай суглаан ехэ дэбжэлтын оршон байдалда болобо. Залуушуулай түрүү бригадын хүтэлбэрилэгшэ ээрэгшэ Иоланта Буковская фестивальда ошохо делегаткаар һунгагдаба.

Сремдэ дүтэ шадарай газартаряалангай үйлэдбэриин кооперативуудай, гүрэнэй хүдөө ажахынуудай ба үмсын ажахынуудай залуушуул Козижановтахи госсельхозой хүдэлмэрилэгшэ, үйлэдбэриингөө даалгабарийе үлүүлэн дүүргэдэг София Ратайчак гэгшые фестивальда ошохо өөрынгөө делегаткаар һунгаба.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июниин 26. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани июниин 26-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрһэн үдэр арадай сэрэгүүд нютагай шанартай байлдаануудые хэбэ. Нэгэ полк хүрэтэр хүсэтэй дайсан олон дахин добтолго хэһэн байна. Арадай армиин частьнууд дайсанай бүхы добтолгонуудые гэдэргэнь сохёо.

Үсэгэлдэр һүни американска самолёдууд ороной хүдөөгэй районуудые зэрлиг шангаар дахин бомбодобо.

Дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад мүнөөдэр дайсанай 2 самолёт унагаажа, 2 самолёдыень гэмтээбэ.

Итальянска шэнэ парламентын сесси нээгдэбэ

РИМ, июниин 25. (ТАСС). Һунгалтын һүүлээр түрүүшынхеэ суглаа хэһэн депутадуудай палатын ба сенадай нэгэдэхи заседани мүнөөдэр болобо. 504 голосой 273 голос абаһан христианска демократ Джованни Гронки депутадуудай палатын түрүүлэгшээр һунгагдаа; социалист Тарджетти 177 голос, монархист Ковелли 29 голос абаһан байна. Дулдыдангибэшэ Чезаре Мердзагора сенадай түрүүлэгшээр һунгагдаба. Тэрэнэй кандидатура христианска демократическа партиин списогтэ оруулагдаһан байгаа. Мердзагора 229 голосой 132 голосоор һунгагдаба; компартиин списогээр сенадта һунгагдаһан дулдыдангибэшэ Молле 79 голос, дулдыдангибэшэ де Никола—10 голос абаба.

Бүхы партинуудай парламентска бүлэгүүдэй зүблөөнүүд депутадуудай палатын ба сенадай заседанинуудай урда тээ болобо. Июниин 7-до болоһон һунгалтын үедэ туйлагдаһан илалта хадаа компартиин илалта байхаһаа гадна, нэн түрүүн демократиин ба арадай илалта болоно гэжэ Пальмиро Тольятти компартиин парламентска бүлэгүүдэй зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа тэмдэглэбэ. Июниин 7-до туйлагдаһан амжалтаяа зүбөөр хэрэглэжэ шадаа һаамнай, демократиин хэрэг улам урагшаа дабшаха байна гэжэ Тольятти хэлэбэ. Һунгагшад хадаа арадай ажабайдалай условинуудые хубилгахын тула Италида ямар нэгэн хубилалта хэхэ, эб найрамдалай ба национальна бэеэ даанхай байдалай хэрэгые хамгаалха гэжэ манийе парламентда эльгээбэ. Бидэнэр уялгаяа бэелүүлхэбди. Тольятти хадаа худалаар гэмнэгдээд табан жэлэй турша дотор түрмэдэ байһанайнгаа һүүлээр оройдоол хоёр үдэрэй урда тээ сүлөөлэгдэһэн депутат Данте Горрерийе амаршалба.

Депутадууд-коммунистнуудай бүлэг хадаа компартиин парламентска бүлэгэй түрүүлэгшээр Тольяттийе, орлогшо түрүүлэгшээр Фаусто Гулло гэгшые һунгаба.

Сенадай коммунистическэ бүлэг хадаа Мауро Скоччимарро гэгшые өөрынгөө түрүүлэгшээр һунгаһан байна.

Социалистическэ партиин парламентска бүлэгүүд Пьетро Ненниин түрүүлэлгэ доро суглаа хэбэ. «Парламентска шэнэ олонхидые бии болголгодо туһалха» гэээшэ парламентын шэнэ гэшүүд-социалистнуудта һунгагшадай даалгаһан зорилго болоно гэжэ Ненни зааба.

Депутадуудай палатын социалистическэ бүлэгэй түрүүлэгшээр Ненни һунгагдаа.

Ли Сын Ман гэгшэдэ Пирсоной эльгээһэн бэшэг тухай Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ПАРИЖ, июниин 24. (ТАСС). Лондонһоо Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейдэ сэрэгэй плеэнэйхидые Ли Сын Ман гэгшын «сүлөөлһэнийе» буруушааһан Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэ Пирсоной бэшэг тухай хэлэхэ зуураа, Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын тусхай түлөөлэгшэ үсэгэлдэр үдэшэ иигэжэ мэдүүлбэ: английска правительство хадаа президент Ли Сын Ман гэгшэдэ бэшэг эльгээжэ хандаһан ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшын үүсхэлые һайшаана, тэрэнэй мэдүүлһэн хараа бодолдо нэгэдэнэ.

Берлиндэ фашистска хорото ааша эмхидхэгшэдые Баруун Германиин хүн зон зэмэлэн шүүмжэлнэ

БЕРЛИН, июниин 26. (ТАСС). Баруун Германиин демократическа газетэнүүд хадаа Берлиндэ ба Германска Демократическа Республикада фашистска хорото аашануудые эмхидхэгшэдые элирүүлжэ үргэлжэлһөөр.

Боннско реваншистнуудай ба американска засагаархидай эмхидхэһэн хорото аашанууд немецкэ арадта ба эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ газетэнүүд заана.

«Эб найрамдалай, нэгэдэлэй ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэ немецүүдэй союзай» орган «Дейче Фольксцейтунг» газетэ эдэ үдэрнүүдтэ иигэжэ бэшэбэ: «Энэ хадаа Геббельсын тухирһан шуһата һүнидэл адляар, фашистнуудай хэрэг мүн. Тиин энээнийе дарлагданги берлинскэ хүн зоной хэрэг хэбэртэйгээр харуулхые һэдэнэ. Эдэ хорото аашанууд эб найрамдалда дурагүй хүсэнүүдтэ туһална».

Июниин 22-то «Фрейес Фольк» газетэ иигэжэ бэшэбэ: «1941 оной июниин 22-то фашистска штурмовигуудай хэһэндэл адляар, энэ оной июниин 17-до Баруун Берлинэй хүлһэншэ бандидуудай пистолетнэ буудалганууд эб найрамдалда эсэргүү шэглүүлэгдэһэн байгаа». Дай үүдхэгшэд хадаа Советскэ Союзда эсэргүү «хүйтэн дайе» халуун дай болгохын тула Берлиндэхи хорото аашые хэрэглэхэ хүсэлтэй байгаа гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Гэбэшье, энэ хорото аашань буруу һүрэбэ.

Хүдэлмэришэн ангида ба германска арадай үргэн олониитэдэ эсэргүү шэнэ авантюранууд ба хорото аашануудые хэхэ гэжэ һүүлэй үдэрнүүдтэ уряалжа байгаа гол провокаторнууд — Аденауэр, Кайзер, Рейтер ба бусадые эрид шангаар зэмэлэн шүүмжэлнэ.

Энэ оной июниин 23-да «Ди Вархейд» газетэ КПГ-эй центральна правлениин секретариадай мэдүүлгэ толилбо. Тэрээн соогоо секретариат хадаа мэхэлэгдэхэгүй гэжэ баруун германска хүдэлмэришэдые уряална, провокаторнуудай бүхы хэмжээнүүд зүүн зүгтэ эсэргүү зэбүүрхэл үүдхэхэ, зүүн ба баруун зүгэй хоорондо хэлсээ хэхэ ябадал таһалдуулха зорилготой байна гэжэ заана.

Буржуазна хэблэлэй ба радиогой дайсан харша пропаганда, хардалга хэжэ байбашье, Баруун Германиин арад үргэн олониитэ хадаа Германиин амгалан нэгэдэлдэ һаад хэхэ зорилготойгоор, Берлиндэ болоһон событинуудай хорото шэнжые улам ехээр мэдэжэ байна.

Берлиндэ фашистска хорото аашын буруу һүрэһэнтэй ба Германска Демократическа Республикада байдалай гуримтай зохид болоһонтой дашарамдуулан, Аденауэрай правительство хадаа Берлиндэ ба Германска Демократическа Республикада хэгдэһэн хорото аашын бодото шалтагаанууд ба гэмтэд тухай үнэн мэдээсэлнүүдые Баруун Германида толилолгодо һаад хэхые бүхы хүсөөрөө оролдоно, Баруун Германиин демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүү террор тэрэшэлэн шангадхаба. Жэшээлхэдэ, Ганновертэ полици хадаа «Ди Вархейт» газетын тусхай номерые хуряан абаба. Полициинхид энэ газетын редакцида добтолбо. Гамбургска сенатор, баруунай социал-демократ Даннер хадаа «Гамбургер Фольксцейтунг» газетын июниин 19-нэй экземплярнуудые хуряан абаха гэһэн захиралта үгэбэ. Июниин 22-то гессенскэ полициин чиновнигууд «Социалистише Фольксцейтунг» газетын номернуудые хуряан абаба. Баруун германска засагаархид Мюнхендэ июниин 20-до митинг хорибо. «Берлинскэ событинуудые тухиралга» гэһэн асуудал тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой байгаа.

Баруун германска газетэнүүд баруун берлинскэ провокатор Кальковский гэгшэһээ абаһан асуултын протокол тухай дуугай байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Американска офицернүүд Берлинэй демократическа сектортэ хорото ааша бэлэдхэлгэ ба үнгэргэлгые эдэбхитэйгээр хүтэлбэрилөө гэжэ тус протокол соо хэлэгдэнэ.

Мароккын компартиин генеральна секретарь түрмэһөө сүлөөлэгдөө

ПАРИЖ, июниин 25. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Парижын апелляционно сүүдэй мүрдэлгын палата Марокканска коммунистическэ партиин генеральна секретарь Али Ята гэгшые саг зуура сүлөөлхэ гэжэ тогтообо.

Али Ята 1952 оной сентябрьда арестовалагдаад, түрмэдэ хаагдаһан байгаа. Хоёр һара үнгэрөөд байхада, Касабланкадахи апелляционно сүүдэй мүрдэлгын палата тэрэнийе саг зуура сүлөөлхэ гэжэ тогтооһон юм. Гэбэшье, парижска сэрэгэй прокуратурын дэргэдэхи сүүдэй мүрдэгшэ Мишель «гүрэнэй гадаадын аюулгүй байдалда добтолбо» гэжэ Али Ятые гэмнэһэн ушарһаань, тэрэ шиидхэбэри бэелүүлэгдээгүй.

Али Ятые сүлөөлхэ тухай шиидхэбэри хадаа демократическа хүсэнүүдэй, нэн түрүүн марокканска арадай ба Франциин хүдэлмэришэн ангиин ехэ илалта гээшэ гэжэ прогрессивнэ хэблэл сэгнэнэ.

Парижда ажаһуудаг марокканска студентнүүд, Французска коммунистическэ партиин, Франциин республиканска залуушуулай союзай ба демократическа бусад организацинуудай түлөөлэгшэд «Фрэн» түрмэһөө Али Ятын гарахадань, үсэгэлдэр үдэшэ угтан абаба.

Грецидэ сэнгүүдэй ургалта

СОФИ, июниин 26. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентство Эллас Пресс агентствын мэдээсэлые дамжуулна. Сэнгүүдые тогтоохо грецескэ правительственна комисси элдэб товарнуудай сэнгүүдые шэнээр хүндэрүүлһэн ябадал һайшаагаа гэжэ тус мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ. Электрическэ энергиин түлөө түлэбэри киловатт-часай 500 драхмаар ехэ болгогдобо. Уһанай транспортаар пассажирнуудые зөөһэнэй түлөө түлэбэрийе июлиин 1-һээ эхилээд 30 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ шиидхэгдээ. Худалдаа наймаанай министр хлопчатобумажна бүдүүдэй сэнгые 10 процентээр, хлопчатобумажна ээрэгдэһэн зүйлэй сэнгые 15 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн захиралта үгэбэ. Урдада сэнгүүдэйнь хүндэрһэн хэдэн олон товарнуудай сэнгүүд 25—50 процентээр ехэдхэгдэхэ байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Провокаторнууд подпольеһоо ябуулга хэхые һэдэнэ

БЕРЛИН, июниин 25. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын арад зоной дунда огто дэмжэгдэдэггүй фашистска провокаторнууд хэдэ хэдэн газарнуудта хорото ябуулга хэхые һэдэбэ.

Жэшээлхэдэ, Гера городой районой дохи үйлэдбэриин объектнүүдэй нэгэндэ дайсан этэгээдүүд тэһэрдэг зүйлнүүдые хаяһан, мүн нүгөө объектдэ транспортер ба сортировкын түхеэрэлгэ эбдэхые һэдэһэн байна. Гэбэшье, энэ хоёр ушарта диверсиин ябуулганууд уридшалан болиюулагдаа. Хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай һэрэмжэтэй байһанай ашаар, «Дефа» киностудиин копировальна фабрикада диверси тэрэшэлэн болиюулагдаа.

Хоролон һүйдхэлгэ ба диверси эмхидхэн, подпольеһоо ябуулга хэхэ гэһэн дайсанай хүлһэншэ агентурын һэдэлгэ хүн зоной зүгһөө сохилто абана. Хүн зон дайсанай аашануудые болиюулха хэрэгтэнь арадай засагаархидта эдэбхитэйгээр туһална.

Францидахи правительственна кризис тушаа

ПАРИЖ, июниин 26. (ТАСС). Франс Пресс агентство иигэжэ дамжуулна:

Национальна суглаан правительство бүридүүлхэ гэһэн Жозеф Ланьелиин эрхэ түлөөлэлгые 398 голосоор баталба, буруушаажа 206 голос үгтөө.

Баруун Германиие ремилитаризацилга тушаа

ПАРИЖ, июниин 25. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, аюулгүй байдалай асуудалнуудые эрхилһэн федеральна правительствын түлөөлэгшэ Бланк гэгшээр толгойлогдоһон Баруун Германиин сэрэгэй делегаци үсэгэлдэр Гавраа США мордобо. Делегаци американска сэрэгэй засагаархидтай хэлсээ хэхэ байна.

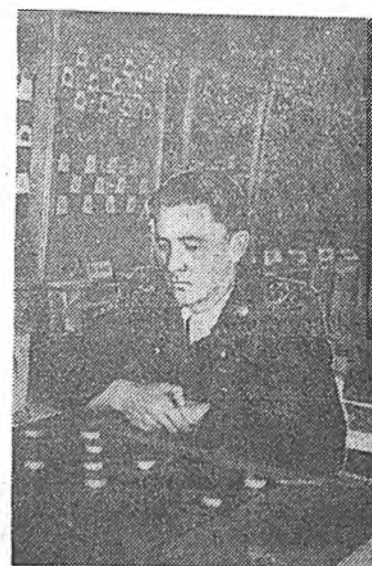

Ороной бэрхэ даам табигшадай финальна мүрысөөн боложо һая Минскдэ дүүрээ. 1-дэхи һуурп ба даамаар СССР-эй чемпионой нэрэзэргэ Киевскэ гүрэнэй университедэй студент спортын мастер комсомолец Юрий Митягинда олгогдобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: даамаар СССР-эй чемпион Ю. Митягин.

ТАСС-эй фотохронико.

СПОРТ

Хүдөөгэй спортсменүүдэй мүрысөөнүүд

БМАССР-эй кубок абахын түлөө хүдөөгэй футболистнарай мүрысөөн боложо байна.

Энэ мүрысөөнэй түрүүшын хахадта Бичурын, Кабанскын ба Заиграйн аймагуудай команданууд финальна уулзалгада хабаадалсаха эрхэ олоод байна.

Мүн БМАССР-эй кубок абахын түлөө хүдөөгэй волейболистнарай хоорондо үнгэргэгдэжэ байгаа мүрысөөндэ Кяхтын, Бичурын, Кабанскын ба Хориин команданууд түрүү зэргэдэ ябана.

Эдир футболистнарай илалта

РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө Зүүн Сибириин областьнуудай ба автономно республикануудай эдир футболистнарай мүрысөөн июниин 23-да Иркутскда захалба. Энэ мүрысөөндэ Иркутска ба Читинскэ областьнуудай, Якутска ба Бурят-Монголой АССР-нүүдэй ба Тувинска автономно областиин футбольно команданууд хабаадана.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр манай республикын эдир футболистнар читынхидтэй уулзаба. Эрид шанга тулалдаанай эсэстэ манайхин 3:1 гэһэн тоотойгоор илалта туйлаһан байна.

Сибириин ба Дально-Востогой түрүү һууриин түлөө

Боксоор Сибириин ба Дальне-Востогой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсахаар манай республикын боксернууд Барнаул мордобо.

Мүрысөөндэ Алтайска, Красноярска, Приморско, Хабаровска хизаарнуудай, Читинскэ, Иркутска, Новосибирскэ, Томско, Кемеровскэ, Омско областьнуудай ба Бурят-Монголой республикын команданууд хабаадаха.

Республикынгаа нэрэ хүндын түлөө боксернууд В. Бадмаев, Н. Ажеев, В. Ильин, Б. Яблоновский, М. Шантанов, Ч. Митупов, Б. Набокик, С. Чужване, Н. Завякин ба В. Давыдов гэгшэд тэмсэхэ юм.

А. Игумнов.

Тобшо һонинууд

Нүүдэл рентгеновэ аппарат. Һаяхан Хэжэнгын аймагта нүүдэл рентгеновэ аппарат асарагдаба. Аппарат нэгэ час соо 200 хүнийе шэнжэлхэ арга боломжотой.

Үбгэн ангуушанай олзо. Хориин аймагай «Победа» колхозой гэшүүн 84 наһатай үбгэн Е. Н. Бурдуковский Усть-Хасуурта нютагһаа шонын 8 гүлгэ бариба. Тэрээнэйнгээ түлөө нүхэр Бурдуковский мүнгэн шанда хүртэбэ.

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00567. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР.